

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Metinė Premsur - valia:
Suvenytose V. - jose \$2.00
Kanaadoje ir M. - ike \$2.50
Visose kitose vietose \$3.00
Premsurata apmokama iš vieno. Premsurata
metas skaitosi nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujo Me-
to. Apiešimui kaimo blaškite laiku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States \$2.00
To Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March

Metai XXII

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 24 d. SPALIO (OCTOBER), 1913 M.

No. 43

POLITISKOS ŽINIOS.

MEXIKO.

Kamunolys, kurį paleido perėit savaitė Meksikos prezidentas Huerta, išvaikydamas Meksiko parlamentą, suarėdudamas tautos atstovus, suspenduodamas šalies konstituciją ir pats pasigarsindamas diktatoriumi, greitai išsi-pakalnė, ir kas jo viduryj pasirodys, kada jis visas išsivynios, sunku tikrai permatyti. Padėjimas Meksikoj dabar taip susi-šė, kilo tokia suirutė, kad diena nuo dienos laukiama labai svarbių atsitikimų, nuo kurių ga-li visa Meksika ateitis priklausyti. Kaip jau buvome pirmuosius mi-nėję, Suvenytos Valstijos, užgir-de apie viršminetus atsitikimus Meksike, pranešė diktatoriui Hu-ertai, kad tokios aplinkybės nėra ko laikyti reguliariškų presi-dento rinkimų, kurie turi atsi-buti 26 d. šio mėnesio, nes Suv. Valstijos nepripažins tų rinkimų legalitais, vis viena kas nebūt išrinktas. Huerta, kaip praneša žinios, apskelbė, kad, nežiurint į tai, ką mano Suv. Valstijos, rin-kimai visgi atsilbus, nepaisant Suvenytų Valstijų užsimanymų. Sekančios priežastys yra pa-duodamos, kodėl Suv. Valstijos, pirmiausia reikalavusios tokių rin-kimų, dabar, pasinaudoję proga, atsisako juos pripažinti. Pir-miausiai, žinoma, tvirtinama, kad suspendavus konstituciją, rinkimai negali but atlikti tei-singai.

Tačiau esama ir kitokių prie-žastų. Šio krašto valdžia yra griežtai pasirengusi kokiui nors budu Huertą nuo Meksiko val-džios pašalinti. Ji todėl nenorė-jo ir nenori pripažinti jo laik-nės valdžios, ji nenori pripažinti jo jo dabartinės diktatorijos; pa-galios ji reikalavo, kad Huerta atsiskųtytų nuo kandidatūros ši-uose rinkimuose, Huerta atsi-sakė. Tačiau dabar spėjama, kad, nežiurint į tai, Huerta vis-gi gali likt prie valdžios ir po rinkimų.

Meksiko dabartinuose rin-kiuose mat dalyvauja pen-kios partijos: vienos stipresnės, kitos silpnės; tačiau nėra nei vienos taip stiprios partijos, ku-ri, sulys Meksikos konstitucijos, galėtų savo kandidatą į presi-dentus pervaryti, nes toji kon-stitucija reikalauja, kad išrinkta-sai prezidentas turėtų didesnę pusę visų balsų, o to, esant pen-kios partijoms, nei vienas kan-didatas, prie dabartinį išslygi ir į-jegų, gauti negali. Tokiam at-sitikime, negavus nei vienam kandidatui absoliutūs balsų di-dumos, prezidentą renka kabine-tas. Čia vėl painūs dalykai. Hu-erta savo kabinetą sutaisė taip, kad į jį pakviestė griežtai prie-singų pažiūrų žmones, kurie jo-kiu budu susitaikinti ant bile ku-rio kandidato, sakoma, negalės ir greičiaus paliks tą patį Hu-ertą, negu nusileis vienas ki-tam.

Kada pačiam Meksike verda to-ki mali-maliene, jos "draugai," pasirodo, taipgi negali tarp sa-vęs susitaikyti. Pirmiaus paskly-dęs gandas, buk Anglija ir Vo-kietija susitaikė su Suvenytomis Valstijomis priimti tulą vei-kimo planą, pasirodo neteisingas. Anglijos atstovas Meksike, Sir Lionel Carden, antritojais po apgarsinimui Huertos diktatorus, pripažino savo valdžios vardu Huertos diktaturą, perstatydamas tam savo įgaliojimo dokumentus.

Suvenytų Valstijų valdžia bai-sai tuom pasipiktinusi, nes iš-tikro tai nėra kas kitas, kaip tik režijs į veidą Suv. Valstijų poli-tikai, kuri jokiū budu ir pirmiaus Huertos valdžios pripažinti ne-norėjo. Vokietija skubiai išsint-ė savo šarvuotą laivą į Meksiko, bet ar ji norės veikti ranka ran-ko su Suv. Valstijomis, apie tai reik abejoti.

Taigi iš to viso, kaip lygimai labai drąsaus Huertos pasiel-

gimo, kuris, matomai, ant Suv. Valstijų visai nedaug paisy, ga-lima spėti, kad už Huertos pečių kas nors kitas stovi, kad jį kas nors remia. Ar tai daro Anglija, kuri taip skubiai Huertą pripa-žįsta priešais Suv. Valstijų noro, sunku tikrai įspėti, bet lyg taip, o ne kitaip, išrodo.

Suareštuoti parlamento atsto-vai, kaip dabar privatiškai pra-nešama, busi atiduoti teismai už valstybinę išdavystę, — sun-kiusį prasizengimą visuose kra-štuose. Vienas iš palikuosų at-stovų papasakojo, buk dalis at-stovų buvusi artimuose susineš-imuose su šiaurinių valstijų re-voliucionierių vadais ir bendro-mis įiegomis stengėsi išdirbti sląstus, kuriuose norėta pagauti Huertą, t. y. nuvesti dabartinę valdžią ir į revolucionierių ran-kas pavesiti valdžios vadeles tokiu pat budu, kaip tai padarė neseniai pats Huerta su buvusiu Madero prezidentu. Šio vienok apkalbinimo patvirtinimo iki šiol negauta.

EUROPA.

Senutę Europoj taip pat ne-galima galutinai nusiraminti. Balkanuose, kol kas, didesnių gaisrų nesimatyti, išskyrus Al-baniją, kur po senovei albanai su serbais pešai. Austrija, amžinas serbų priešas, yra albanų pusę ir šiomis dienomis pasiuntė į Belgradą, Serbijos sostinę, as-trų reikalavimą, kad Serbija sa-vo kariūmenę išfrankyti. Nors sunku daleisti, kaip Serbija, iš-painiojusi į tą kovą su albanais, dabar galėtų su murzinomis ran-komis ir su gėda iš ten trauktis, Austrijos beklaušydama, tačiau sulys neoficialių žinių, ji buk tai padariusi.

Iš kitų svarbesnių Europos po-litiškų atsitikimų reik pažymėti susitarimą Ispanijos su Fran-cuzija. Šiomis dienomis Fran-cuzijos prezidentas Poincaré atsi-lanko Madride, kur turi buti už-tvirtinta nauja sutartis tarp Ispanijos ir Francuzijos. Sutartis buk palytinti šių abiejų viešpa-tijų bendrą veikimą Maroko ap-skrityje, šiaurinėj Afrikoj, tačiau nėra niekam paslaptis, kad šita sutartis turi ir kitus paslaptus punktus, būtent: atsispjimo-uz-puolimo sutartį, karui iškilus. Per šį susiršimą su Francuzija, Ispanija tokiu budu įeina į ben-drą politiską ryšį Francuzijos-Anglijos-Rusijos prieš trigubą ryšį Vokietijos-Austrijos-Italijos. Šis Ispanijos prisijungimas žy-miai nusilpnina Vokietijos-Aus-trijos-Italijos kombinaciją ir yra pirštu grąšinimas Vokietijai. Ne-dvyli todėl, kad žinia apie šitą naują sutartį padarė labai ne-smagu įspūdį Berline.

Jeigu didesnės ir mažesnės viešpatystės turi savo "zobovas" karų ir revoliucijų pavydale, tai kodėl jų negalėtų turėti ir tokia, sakysim sau, Sveicarija? Ana-dien ir ten pasitaike "kariškas buntas": po užsibaigusių kariškų manevrų pirmas pulkas Sveicarijos armijos pakėlė "buntą" ir atsisakė nuo paklusnumo. Prie-zastimi to buk buvęs neteisingas to pulko traktavimas. Kareiviai patys sau išmaršavo iš Davos ir tik vėliaus juos dasivijo jų pul-kininkas, kuris juos smarkiai su-dėtas ir rusų po Kauno katedros didžiojo atlioriu, kur išsiai jau ir a. a. Motiejus Valavičius ir M. Paliulionis.

IŠ LIETUVOS.

VILNIAUS GUBERNIJA.

VILNIUS.

Vilniaus seminarijoje tarpe pro-fesorių matome šiemet du tie-tuvius: kun. Petrą Kraujelį, pro-kuratoriaus vietą užimantį, ir ku-nigą Teodorą Brazį-Prejį.—Au-riklėtinis esama šiemet pirmame

me—33 ir ketvirtame, taip va-dinamų alumnų—26. Vidurinių reikalų ministerija neleidė nei vi-no priimti, kurs nebūtų lankęs bent-kokios valdžios mokyklos.

— Susekta, kad policijos areš-tuose kaliniamis duodama duona, esanti neisikpta ir supelėjusi. Tokiā duonā statydamo Joselis Donas, kurs už tai buvo tieson traukiamas ir nubautas 10 rub. arba 2 dienoms arešto.

— Trečiadienį, rugsėjo 18 d. karo kalėjimo kieme (Antakalnio gat.) septintą val. vakare tarp kelių baudžiamųjų kareivių kilo riaušės. Feldfelbis Volkovas da-vė paliepiamą nurimti. Už tą pa-liepiamą baudžiamasis kareivis Nagibin taip drožė lazda Vol-kovui per galvą, kad tas parkri-to, užsipildamas krauju. Tuoj pašauktas aficerius, tris sykius paliepes išaušinkamas nurimti, išakė saudyti. Nagibinas tuoj krito, mirtinai sužeistas, ir dar vienas sukilėlių buvo sužeistas. Beto, yra pašautas kareivis Le-bedevas, kuris, riaušės nedaly-vaudamas, tik sekė iš šalies visą atsitikimą. Volkovas sunkiai ser-gas.

— Lietuvos žinios —

— Nepersenai vyriausiosios Vilniaus pasto-telegrafo valdybos namuose (telegrafo skyriuje) įtai-sė automatą apdraustiemsiems laiškamis priimti. Dabar toki pat automatą įtaisė ir geležinkelio stotyje, pasto Gkyriuje; automa-tas priima apdraustuosius laiškus kiekvienu laiku, dieną ir naktį.

— Vilniaus mokslo apygardos globėjas pareikalavo iš Vilniaus vyskupijos vyresnybės kopijų vi-sų to aplinkraščių, kuriuos vys-kupijos administratorius kun. K. Michalkevičius yra išleides į ka-pelionus dėl tikėjimo pamokų kalbos.

— Vilnia —

PERLOJA, (Trakų apskr.). Pas mus pro Perloją bėga Mer-ko upė, kuri pro Merkinę įbė-gia Nemuną. Perlojičiai turi gerą uždarbį, leiddami medžius į Nemuną, tik gaila, kad savo už-dirbtąjį skatiką lengvai atiduoda žydūi už degtinę ir alų.

— Lietuvos žinios —

GIRIOS LIUDUKAS. — Šaltinis —

VIDENIŠKIS, Viln. g. ir ap. Tulame Uličiaus sodžiuje 3 rugs. 8 val. val. kilo gaisras. Sudegė 6 klojiniai; nuostoliai dideli.

— Lietuvos žinios —

KAUNO GUBERNIJA.

KAUNAS. Porą savaitių at-gal, važiuo Smidto fabriko kon-trolero žmona su kita panele keltu pro Nemuną į Aukštutinį Panemunį. Nuo kito kranto pa-rodė deplaukiantis valtis, bal-tais buriais beplevesuojant. Ar-kliai pasibaidė, šoko smarkiai at-buli ir nulaužė barjerą. Pasku-tinieji ratai nusmuko vandenin ir ėmė traukt žemyn visą važį su arkliais. Panelė suskubo išsokt iš ratų, poni gi su vežėjų ir ar-kliais nugarandėjo vandenin. Priskubė žmonės su laivėmis iš-gelbėjo ponį, vežėją ir vieną ar-klį, kitas-gi arklys, nuo 300 rub., prigirė.

— Lietuvos žinios —

— Rugsėjo 10 d. buvo vysku-pas Cirtautas įėjimui palai-dotas. Laidotuvių buvo at-vykę keturių vyskupai: Seinų—Karosas; Vloclavio—Zdzitovic-kis; Sandomiro—Rykasas ir Mo-gilno sufraganas Cieplakas. Ku-nigų suvažiuosius iš Kauno vy-skupijos buvo apie 150. A. Be to dalyvavo laidotuvių daugybė augstų valdininkų, porybės, įvai-rių mokyklų mokiniai, vedami savo mokytojų. Kunas buvo su-dėtas ir rusų po Kauno katedros didžiojo atlioriu, kur išsiai jau ir a. a. Motiejus Valavičius ir M. Paliulionis.

Rugsėjo 15 d. darbininkų įkur-ta Kaune nauja Savytarpinio Kredito Draugija. Narių ši Kredito Draugija tu-rianti dabar 114 ir gvarantuoto kapitalo 250 tūkst. rub.

— Lietuvos žinios —

— Kauno gubernijos valdyba leido įvesti turgus sėdėmis ši-monių miestelyje.

— Kaune policija susekė ne-tikrų pinigų dirbtuvę pas žydą Dobkėsą (Mikalojaus g. No. 25). Rasta 327 netikros 20-kapeikinės.

Kelių ministerija leido miru-sio ministerijų pirmininko bro-liai Stolypinui užimti įjesko-jinu tinkamiausios vietos, pro kurią galima būtų tiesi gelžkelį nuo Kalkunų (Liep. Romn. gel-žkelio stoties), per Ukmegę į Kauną. Kelio ilgis turėtų buti bent 200 varstų.

— Lietuvos žinios —

Palangoj steigiamas lietuvių klubas-susivienijimas atvažiuo-jančių vasarininkų sutartinam darbiui palengvinti.

Telsių privat. gimnazijoj lotynų ir lietuvių kalbos mokytojų pa-skirtas Bron. Untulis.

UŽPALIAI, Ukmegės apskr. Tai nedidelis miestelis, stovin-tis gana gražioje vietoje, apau-gęs medžiais ir sodnais, ir ap-riestas upe. Užpalį bažnyčia iš-oro labai daili ir gana didelė, nors vidui ir neatsižymi puiku-mu.

Apšvietimas pas vietinius gy-ventojus vidutinis. Girtuokliai taigai neatsižymi savo skaitlin-gumu. Žemė gera, nors ir ne visur. I vienkiemis žmonės noriai da-lijasi, ypač paskutiniu laiku. Neseniai čia gubernatoriaus už-tvirtinta ukio draugija, kurios veikimui dirva gana plati.

— Lietuvos žinios —

LIEPLAUKĖ, (Telsių aps.). Yra čia bažnytinis choras, bet sunku įprašyti giesmininkų, nes tėvai nenori leisti savo vaikų, ne-matydamų chore nieko gero, nie-ko dailaus.

Daugelis Lieplaukės jaunimo mėgsta laiką leisti aludėse, gu-žynėse, arba kur norint daužosi. Ažuolas.

— Lietuvos žinios —

UTENOS apylinkėje šią vasa-rą buvo kareivių manevrai. Nuo jų žmonės teko daug vargo pa-tirti. Priėjo iki to, kad toje ap-lynkėje viešintis atstovas Ja-nuškevičius mušė telegramą ka-ro ministeriui į Peterburgą, skys-damasis ant kareivių daromų vie-šios žmonėms įvairių skriaudų. Po to buvo atvažiuosius čionai kokia-tai komisija, pastatiusi ke-lėtą žmonių, paklausiusi, ar jiems padarė kokią skriaudą kareiviai. Siems atsakius, kad ne, visas tardymas tuo ir pasibaigė. At-stovas Januškevičius net nepajū-tęs, kaip toji komisija "tardžiu-si," ir todėl per tai jo skundas komisijai pasirodęs be pamato. Dabar atstovas renkas iš nuken-tėjusiųjų nuo kareivių paliudi-jimus, parodančius, kad jo skun-das tikrai teisingas buvo, ir, sugrįžęs Peterburgą, žadąs į-teikti juos karo ministerijai.

— Lietuvos žinios —

AUKMERGĖ. Rugsėjo 25 dieną čia buvo lietuvių vakaras. Programa vakaro gan didelė ir įvairi. Arstistai mėgėję suvai-keio sufraganas Cieplakas. Ku-nigų suvažiuosius iš Kauno vy-skupijos buvo apie 150. A. Be to dalyvavo laidotuvių daugybė augstų valdininkų, porybės, įvai-rių mokyklų mokiniai, vedami savo mokytojų. Kunas buvo su-dėtas ir rusų po Kauno katedros didžiojo atlioriu, kur išsiai jau ir a. a. Motiejus Valavičius ir M. Paliulionis.

SUBACIUS, Pan. p. Rugsė-jo mėn. buvo vietinė ukio pa-roda. Dovanos (valdžios pini-gų) skyrė raguociams ir ar-kliams.

— Lietuvos žinios —

RASEINIAI, Kauno g. Rug-sėjo 5 d. apie 10—11 val. ryto smarkus perkunas trenkė į pa-tį vidurį miesto—į arbatnamius. Namai tvirti, mūriniai, geleži-niu stogu, todėl nei uždegė, nei sugriovė tikrai pusę kamino nu-vertė ir keletą langų išdaužė. Iš gynybų aukų gėra, tik ke-lėta bobelių apsvaigino, vieną mažiau, kitą daugiau, dar kita skundėsi, kad plankus apsvaigė.

— Lietuvos žinios —

SANČIUOSE, Kauno priem. Girtuokliavimas nesiliauna. Pa-skutiniu laiku 5 žmonės per gir-tybę išėjo iš šio pasaulio. Tris, degtinės prisigėrę, numirė, vienas, mirdamas, net šitaip pasakė: mo-tinos, ginkit savo vaikus nuo gėrimo, nes ir aš per degtinę ga-lų gannu. Kitas traktieriuje kri-tęs negyvas. Neseniai vėl atra-syta viena skenduolį Tvardauskį. Jis po darbo iš Tilmano fabriklo nuėjęs su draugais aludėn ir neparėjęs. Pati su vaikais visur išieskojo, klausinėjo, bet niekur nerado. Tik tai 4 rugsėjo žmonės rado Nemune. Koją išlaužta, galva smėlio priešta, kad net pažinti nebegalima, tik tai iš drabužių patį pažino. Kišenėje rasta 52 kap.

— Lietuvos žinios —

ABUR—lis. — Rygos Garsas —

VIEKSNIAI, Šiaulių ap. Kaip iš kitų Lietuvos miestelių ir so-džių bėga jaunimas Amerikon, taip ir vieksniškiai tamė dalyke neatsilieka. Liepos mėnesyje iš Sovaičių sodžiaus išvažiuo į Ameriką pasturinėčių ir švieses-nių ukinkinių vaikų. Visi jie traukė pas savo gimines, kurie jau keletą metų kaip gyvena ten. Per rubelį važiuo visi be bu-bernišios pasporto, nes Vieksnių miestelyje apsigyveno koks tai agentas, kuris pridėjo už ma-žesnę mokesnį pervesti per rubelį, greičiau nuvežti į pajurę ir, nupirkęs laivakortes, susodinti garlaivin.

Suderėjo — išvažiuo; kaip tik pervaziavo Salantų miestelį, tuoj pradėjo juos sargybinais gaudyti ir vieną vežimą su daktais su-gavo, bet žmonės nakties laike pasislėpė. Paprūšėje vežėjas at-davė keliauninkus kitam ageatui pervesti rubelį. Paskutiniuosius—paėmęs savo globon keliaunin-kuos, pradėjo sakyti, kad atiduotų jam savo pinigus, kol perais per rubelį: jeigu juos kartais sumitų ant rubeliaus, tuokart jų pinigai neprapultų. Išėjus per rubelį, susodino keliauninkus į traukinį lig pajūres, sakydamas, kad jis taigai važiuosius jiems laivakortes išpirkti. Nuvažiavę pajūren, agento—nei balso. Koks jų ten buvo padėjimas, pasilikus be skatiko svetiname krašte? Tas gal buti pamokinimu tiems, kurie rengiasi keliauti, kad ne-siduoty išnaudoti visokiems ap-gavikams—agentams. Mes bė-gam iš tėvynės svetur laimės įieškotų, nežiurint nei į kaštą, nei į vargą. Kad tiek vargo ir pinigų įdėtumėm į savo ukę—be abejonės, jina išrodytų ame-rikietiskai.

— Lietuvos žinios —

VEIVIRŽĖNŲ, Raseinių pav. Ukio ratelio valdyba, pakvietusi į savo susirinkimą vokiečių kon-sulą iš Klaipėdos, nutarė įkurti pas save žąsų ir kitų naminių paukščių prekybos skyrių.

— Lietuvos žinios —

ŠIAULIAI. Šiaulių pav. dva-rininkas Narškinas gavo leidimą tiesi gelžkelį nuo Žagarės mie-stelio iki gelžkelio stoties Be-ren (Rygos-Orlo gelžkelio lini-ja). Ta nauja gelžkelio linija turėsianti 30 varstų ilgio.

— Lietuvos žinios —

JONISKĖLIS, Pan. pav. Šis nedidelis parapijos miestelis iš-rodė svarus, vietomis dailus, nes čionai prie miestelio gyvena Karpūs. Bažnyčia daili, mūro. Klebonija irgi mūro ir taigpi daili. Paklausus, kas statė, at-sako — Karpūs. Bet kiti už-gincija, sako, kad tai parapijos bažnyčia ir klebonija. Matyt, Karpūs tik gerokai prisideda. Yra ligonbutis, statytas prose-nėlių dabartinio Karpio. Joniskėlio parapijos žmones veltui gydo. Kitiems reikia mokėti. Yra dar prieglauda, kuri, berods, prigu-li nuo Pušaloto labdaringosios draugijos. Butas duotas Karpio. Yra pačiam Joniskėlyj ukio mo-kykla vardu Igno Karpio, bet jo-jė temoko bendros apšvietos da-lykų. Mokytojauja tris rusai, mokinama ir lietuvių kalbos.

Visos viešos įstaigos ir palaikomos Karpio. Taip, kad tulo užklausus, atsako, kad čia viskas Karpio. Tuomi rupinos prose-nėlis, o ir dabartinis Karpūs, be-rodas, taip-pat labdaringas esąs. Prie dvaro didelis parkas. Už dvaro jau matytis mūriniai ukio mokyklos namai, ten jau mo-koma labiau specialių ukio da-lykų. Mokytojauja irgi tris rusai.

Netoli Joniskėlio, s. Svobiskij yra dar viena mokykla, žmonės sako—evangelikų. Mokytojas esąs lietuvis, mokina ir lietuvių kalbos. Kiek matyt, joniskėlie-čiams mokyklų trukumas ne-atjaučiamas.

Pušaloto ir Pumpėnų parapi-jos dar visai mažai skirtos vien-kiemiams, joniskėliečiai gi jau ge-rokerai išsikirstė. Jau išsikyrė ar skirstosi apie 10 didesnių so-džių (Meskalaukiai, Gustonai, Viendzindžiai, Duvydai, Norgė-la, Valdaikiai, Vildunai Pama-žiai, Sikštoniai). Beto kiti dar tarias. Visgi daugumas didesnių jų sodžių išsikirstė; lieka maži, kurie ne taip atjaučia sodžiaus sunkumą.

Pačio skyriaus nėra. Vienas žmogus atveža krasą iš Pasva-lio. Už gautus laiškus ir laik-raščius žmonės jam užmoka. Labai gaila, kad Joniskėlyj nesteigiama jokios draugijos. Šviesuomenės, rodos, butų; yra, lietuviai: gydytojas, vaistinin-kas, fclceris, kamendoriūs, tik vienas klebonas, kaip sako, iš "bajorų" (iš lenkų) pacina. Gal jiems platesni visuomenės daly-kai nelabai rupi.

— Lietuvos žinios —

Pačio skyriaus nėra. Vienas žmogus atveža krasą iš Pasva-lio. Už gautus laiškus ir laik-raščius žmonės jam užmoka. Labai gaila, kad Joniskėlyj nesteigiama jokios draugijos. Šviesuomenės, rodos, butų; yra, lietuviai: gydytojas, vaistinin-kas, fclceris, kamendoriūs, tik vienas klebonas, kaip sako, iš "bajorų" (iš lenkų) pacina. Gal jiems platesni visuomenės daly-kai nelabai rupi.

— Lietuvos žinios —

SUVALKŲ GUBERNIJA.

VILKAVIŠKIS. Čionai gat-vėje neretai pasitaiko susitikti įvairaus amžiaus vyrų su su-žleistomis kojomis arba antakiais. Atvykęs svečias Vilkaviškėn, be darbo, gal pamanyti, kad tai prie darbo nelaimė daugelį ištikusi, tačiau ištikrųjų to visko prie-zastimi yra girtuokliavimas, ka-dangi pavakarėmis neuajiena sutikti trotauu bekreiveizuojan-čių žmonelių. Jie tai bado nu-sirpsiomis nosimis ir kaktomis į murų kampus, norėdami visa-ką nuo tako pašalinti.—bet veltui,—vargšų skyla nosys, truk-sta antakiai, ir kiti ant mielų auga visokios aludės.

Ligšiol tokiais muraverčiais galėjo tapti vien pas svetintau-čius, bet šiomis dienomis "su-simylėjo" ir musiškis, nes atid-rė "trakira". — Barstis.

— Lietuvos žinios —

— Norinti Vilkaviškis ne visai mažas miestas ir gyvena nemažas inteligentiškesnių žmonių skai-

čius, bet didesnio judėjimo ne-simato.

Draugijų čia nors yra: "Ži-burys," "Blaiybė" ir "Krikščio-nių Darbininkų," bet apie jas nė žodelio negirdėti — matomai ramiu miegu snaudžia.

Vienintele įstaiga vilkaviškė-čiai gali prieš kitus pasigirti—"Lietuvių automobilių draugija." Automobiliai kursuoja jau porą metų ir pūkiai tarnauja visai Suvalkų gub., vienydami Ma-rijampolę, Vilkaviškį, Alvią, Vir-balį, Kybartus ir Vilkaviškio sto-tį. Vilkaviškėčiams gerai pra-dėjo kloties pastaruoju laiku, pa-šalinus iš valdybos neveiklias ypatas.

Visos draugijos rėdymas yra rankose inž. P. Vitkausko, p. Vabalio ir Vosyliaus.

— Lietuvos žinios —

PUNSKAS, Suvalkų gubern. Rugsėjo 21 d. vietinis "Žiburio" draugijos skyrius surengė čio-nai šeimyninį vakarėlį. Buvo vaidinama "Pirmasis degtinda-rys." Vietinis choras, vargonin-ko p. Miltakio vedamas, padai-navo keletą lietuvių dainų: "Kur bėga Šešupė," "Kur banguoja Nemunėlis," "Lietuva, tėvyne mūsų," "Putinėlį ir t. t. Ne-žiurint buraus oro — purvyno, nei lietaus, vakarėlis turėjo pil-nai gerą pasisekimą. Salė, laik-i-niai įtaisyta p. Balytos namė, buvo pilnutėlė prikimšta. Pasi-likta tik turti aciu p. Balytai, kad leido savo namė įtaisyti ga-na patogią, kaip Punksę, vietą šiai pramogėlei. Apie patį va-karėlį reikia pasakyti, kad jis nu-sisekė vidutiniai. Ir vaidinta, ir dainuota, rodos, neblogiausiai. Tarpe vaidintųjų daug labiau bu-vo pasisventusių šiam sumany-mui, ir tik aciu tam, sulaukė ne-blogų vaisių. Visi apsilan-kusieji, kaip girdėt, patenkinti, nesigali ēje. Kadangi už lie-taus ir purvyno daugelis ir no-rinčiųjų negalėjo atsilankyti, dėl-to nutarta pakartoti šį vakarėlį, paivaiznis programą naujomis dainomis ir nykstanciais paveik-slais.

— Lietuvos žinios —

KALVARIJA. 3 d. rugpjūčio čia susitvėrė "Blaiybės" sky-rius. Į valdybą pateko šie žmo-nės: pirmininku kun. J. Petrika, jo padėjėju J. Grinevičius, sekre-torium J. Dereskevičius, kasie-rium L. Sinkėvičius. Tarybos nariu K. Kudžimūtė.

Į revizijos komisiją išrinkta: 1) kun. V. Borisevičia, 2) An-drius Zdebskis, 3) Jonas Rim-kevičius.

Narių prisirašė jau apie 200.

J. Dereskevičius.

— Šią vasarą Kalvarijos para-pijoj atsitiko daug nelaimių. Vienas žmogus prigirė Orijos ežere. S-ki iš Santakos kaimo primušė kumelę; ją vedė patsai ukininkas pavakare pagirdyti; kumelė spyrė ir pataikė vedikui į krutinę. Nežiurint į gydytojo priežiūrą, į antrą, ar į trečią di-ną sužeistas mirė.

Trečią, Kvietkinės kaime, len-dant su šieno vežimu į klona, sėdintį murlotas sugniauzė taip, kad jį beveik be jokio valdymosi parnešė į grinčią. Panaši nelai-mė patiko P-ką iš Santakos. Pa-starasis, išsėdamas su šieno veži-mu į klona, taip neatsargiai pa-dėjo ranką po smakru, kad toji atremta į murlotą butų pasmau-gus, jeigu jo tėvas, išgirdęs rik-smą, nebūtų atmušęs atgal ar-klį.

Pažymėtina, kad Kalvarijos parapijoj šiemet buvo dar dvi staigios mirti. Teisybė, Skaris-kio kaimo K. pasirgo apie dvi sa-vaiti, bet dar paskutinę gyven-i-mo dieną išleido savo tėvą miestan; nežilgo suėmė jį smar-kys skaudėjimai, pametė nuovo-ką, taip kad atvažiavęs kunigas jau negalėjo susikabinti, tuojau ir mirė.

Taipogi greitai mirė vienas žmogus nuo Bartininkų pusės

Siam viena diena prieš mirtį sustino kojos, ant rytojaus jau gulėjo ant lentos. V. B. — Saltinis —

SOFIJSKAS, Mogilevo gub. Rugpjūčio 30 d. aplankė musų sodžių šundaktariai, kurie vadino "save užsienio daktarais, ir gyrėsi išgydę daugelį tokių ligonių, kurie sirgę 15 metų ir Rusijos daktarai jų negalėjo išgydyti. Šundaktariai, pamatę, kad žmonės prie jų linksta, ėmė dar labiau meluoti. Pasisekė jiems surinkti daug pinigų, nes tamsuoliai ėjo lyg musės prie medaus. "Daktarams" išvaizdus, ligoniai pasiliko sirgti, kaip sirgo, o kai kurie pasikubino numirti. — Saltinis —

Kazimieras Gurauskis, baigęs šį rudenį Kijevo medicinos fakultetą, gavo vietą Liepojaus miesto ligonbutyje.

Trumpame laike Šiaur-Vakarų geležinkelio valdyba ketina įvesti naują greitąjį "žabą-traukinį", kuris vaikščios vieną sykį per savaitę tarp Peterburgo ir Varšuvos.

IŠ AMERIKOS.

GAUSIOS AUKOS.

New York, N. Y. Tapo atdengtas neseniai čionai mirusio milijonieriaus ir departamentinės krautuvės savininko, B. Altmann testamentas. Vėlonis paliko labdariniams tikslams \$500,000, keliems ligonbūciams po \$25,000; neužmiršo ir savo departamentinės krautuvės tarnautojų. Įstarynusiems po 20 metų paliko po \$2,500, po 18 metų tarnavusiems po \$1,500, 15 m. išbuvusiems jo krautuvėje paskyrė po \$1,000, savo dviem sekretoriams po \$10,000. Visas mirusiojo milijonieriaus turtas apskaičiuojamas suvirš 15 milijonų doliarų.

VOKIETIJA BUS ATSTOVAUTA PANAMOS PARODOJE.

Washington, D. C. Kaip rodo žinios iš Šv. Valstijų sostinės, Vokietija, nors jos valdžia ir buvo atsisakiusi dalyvauti rengimoje 1915 m. Panamos parodoje, tačiau bus atstovauta. Ne tik tai Vokietijos pramonikai mano dalyvauti parodoje, bet taipgi ir įvairios dailės, sveikatos, bei kitos įstaigos pradeda rūpintis tuom pačiu dalyku. Manoma pavadinti parodoje ir tam tikrus agentus Vokietijon, dabar apirimo ir net palieję savo konsuliams Vokietijoje susilaikyti nuo kokio nors agitavimo Panamos parodos naudai.

SUSIDAUŽE TRIS PREKINIŲ LAIVAI.

Highland Light, Mass. Anglijų prikrautas laivas "R. Meade" arti gelbėjimo stoties Caboon užšoko ant povandeninės olos ir susidaužė. Manoma, kad prie to žuvę keturi žmonės. Vėlesnės žinios praneša, kad toje pačioje aplinkėje žuvę dar du prekinių laivai. Priežastimi esanti siautusi čia smarki audra.

LIUDININKAI PAVERTIA TEISMA Į ŠOKIŲ SALĘ.

Cleveland, Ohio. Čionykščiam teisme buvo nagrinėjama, gan įdomi byla. Kai kurie doros saugotojai būtinai norėjo, kad žinomas šokis "tango" būtų uždraustas, ir ne tik tai viešose salėse, bet net ir šokių mokyklose. Buvo teisme užvesta tam tikra byla, kurioje vienos vietinės šokių mokyklos vedėja Alsa Anderson dalyvavo kaip liudininkė. Prirodymai, kad minėtas šokis visai nėra toksai, kaip tai piešia jį priešai, liudininkės su viena savo mokinėjų teisme prieš teisėjų ir didelę publikos kruvą parodė visą šokį. Teisėjai šokis labai patiko, ir tapo leista ir toliau visur jį šokti.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ UŽSIENINĖ PREKYBA. Washington, D. C. Kaip prekybos skyriaus skaitlinės parodo, Suvienytos Valstijos išvežė

prekių šių metų rugpjūčio mėnesyje užsienin už \$20,000,000 daugiau negu praėjusiais metais tame pačiame mėnesyje. Taipgi pranešama, kad įveža prekių per tą patį laiką už \$17,000,000 mažiau, negu pernai rugpjutyje.

Imant skaitlines, pasirodo, kad šiame rugpjutyje išvežta prekių už \$187,814,636 ir įvežta už \$137,704,195. Praėjusiais 1912 metais tuom pačiu mėnesiu išvežta prekių už \$167,844,871, o įvežta už \$154,756,770.

SULZER PRIPAŽINTAS KALTU IR DAUGIAU NE GUBERNATORIUS.

Albany, N. Y. W. Sulzer, kurio byla senai jau tęsiasi ir padarė daug triukšmo Suvienytose Valstijose, yra teismo (43 balsais prieš 12) pripažintas kaltu ir daugiau jau nebe New York valstijos gubernatoriums. Jo vietą užėmė M. H. Glynn, valstijos vicegubernatoriums. Sulzer sako, apkalbinamas esąs neteisingas ir politiškių priešinių agitacijos vaisius.

ANGLIJOS SUFRAGEČIŲ "GENEROLA" NELEIDŽIA SUV. VALSTIJOSNA.

New York, N. Y. Mrs. E. Pankhurst, Anglijos, sufragečių vadovė, kurią Anglijos valdžia išsivarė iš savo šalies pabuvusi kiek Francuzijoje, dabar atvažiavo Suvienytosna Valstijosna, bet tapo sulaikyta ir, sulgy imigracijos valdininkų nutarimo, bus sugrąžinta atgal. Kuomet sulaikytoji išgirdo apie tai, tuoj apskelbė "bado streiką," išviso septynią iš eilės. Tik tai kuomet sužinojo, kad pradėta teirautis su valdžia Washingtono apie jos įleidimą, atmetė streiką į šalį. Svarbiausia neleidimo priežastis, tai antrasai imigracijos įstatymų punktas, sulgy kurio tulos rūšies (prieš dorą prasižengusieji) kalejime sėdėjusieji žmonės į Šv. Valstijas neleidžiami. Amerikos sufragečės Mrs. Pankhurst neleidimu labai sujudintos ir prieš jos neleidimą smarkiai protestuoja.

FR. INCH, "VOLTURNO" KAPITONAS, GAUS KITĄ LAIVĄ.

New York, N. Y. Valdyba Uranium kompanijos, kuriai priegulėjo jūrose sudegusis laivas "Volturno," pranešė, kad kapitonas Fr. Inch, žuvusiojo laivo kapitonas, gaus kitą laivą. Tarp jūrininkų viešpatuoja paprotys, kad niekuomet negali kapitonas, kurio laivas jūrose žuvo, gauti kito laivo. Tačiau jaunas Fr. Inch, kaip kapitonas, didžiausio pavojaus valandoje parodė tokią drąsą ir tokią sugebumą, išgelbėdamas važiuojusį žmones ir laivo tarnaujančius, kad jam daroma išskyrimas. Tai yra dar pirmutinis to "nerašyto įstatymo" su-laizymas.

MOKINS ATEIVIUS.

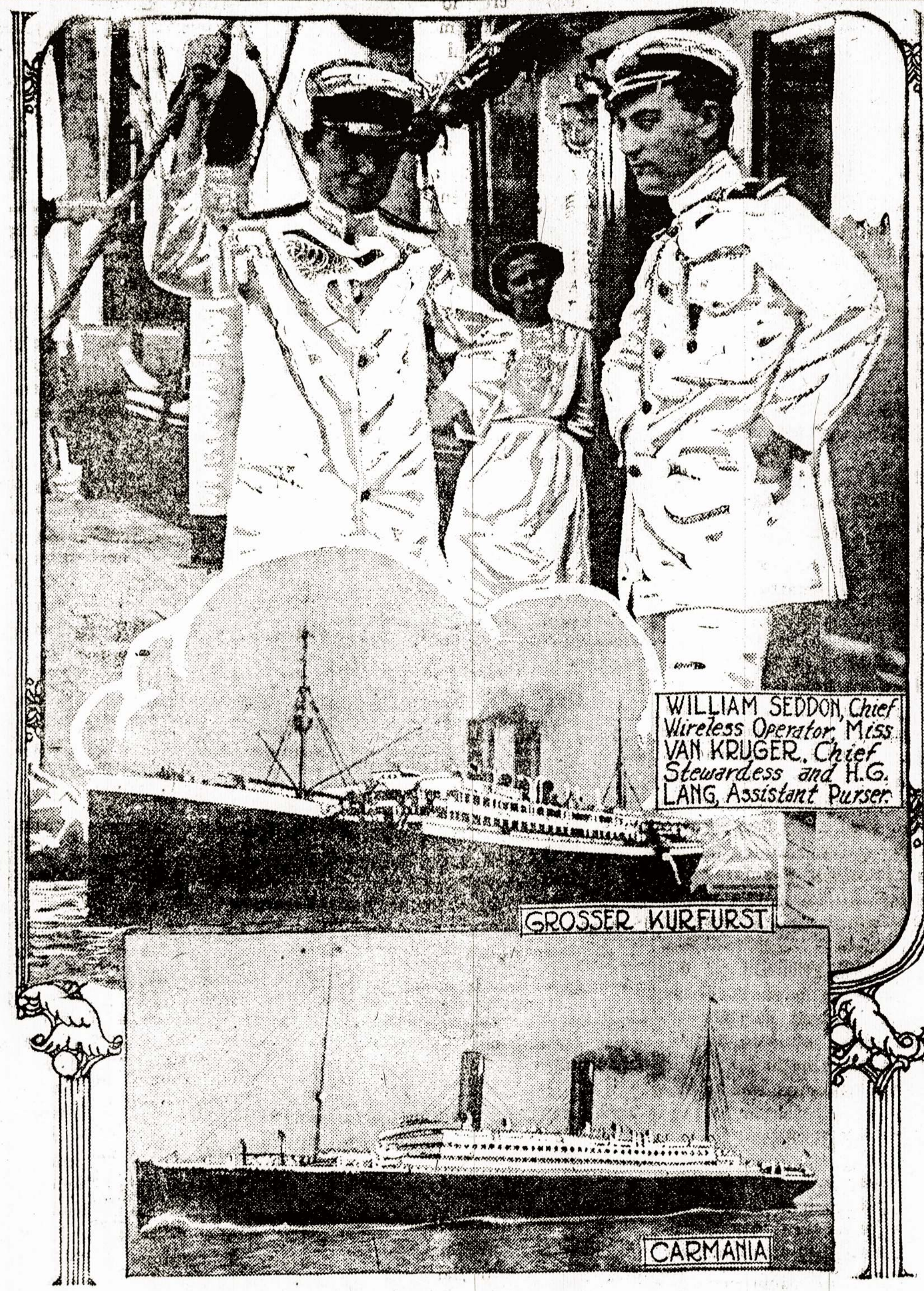
Boston, Mass. Massachusetts yra pirmą valstiją, kuri žada perleisti per savo legislaturą bilių, sulgy kurio bus paskirti tam tikri komisionieriai prižiūrėjimui publiškų skaityklų, kuriose manoma pradėti energiška kompaniją ateivių mokinimui, teisingiau gal pasakius, — jų amerikinizavimui.

Tuom tarpu šio darbo sutvarkymas pavesta gabiui Miss J. Campbell, kuri išdirbinėja visą planą, kaip geriaus prie ateivių priėjus. Ji mena, kad kiekvienas publiškas knygynas privalo kuodaugiausiai turėti ateivių kalboj įvairių knygų apie Amerikos istoriją, apie Švien. Valstijų būdą valdomos, apie higieną ir t. t. nesa tik tokiu būdu ateivius galima pritraukti ir iš jų padaryti "gerus" piliečius, sako Miss Campbell.

Kiek mums žinoma, ji jau pradėjo susirašinėti ir su nekuriais lietuviais, besiteiraudama, kokios knygos lietuvių kalboje būtų tinkamos laikymui tokiuose viešų knygynų skyriuose.

DIDELIS GAISRAS. \$1,000,000 NUOSTOLIŲ.

E. St. Louis, Ill. Spalio 20 d. iš nežinomos priežasties sudegė geležinkelio vokiežalas, kurisai yra vienu didžiausių visoje Amerikoje. Čia pat netoli buvo sukrauta labai daug visokių grūdų, kurių tiepaigi sudegė. Nuostolių padaryta daugiau \$1,000,000. Zariejos nuo gaisro taipogi padarė daug gaisrų kitose miesto dalyse.

PRIE VOLTURNO NELAIMĖS.

Viršul didvyriaus Voltorno tragedijos, nuo kairės iš eilės: William Seddon, bevielinio telegrafo operatorius ant laivo Voltorno, kuris, šaukdamas pagalbos, išlaikė savo vietą iki paskutinio; p. Van Kruger ir laivo kasieriaus pagalbininkas H. G. Lang, su pasižentimu pasidarbavę pasakytų gelbėjime. Apačioje — Carmania, pirmas pribuvęs pagalbos laivas. Viduryj laivas Grosser Kurfuerst — daugiausiai Voltorno pasakytų gelbėjės. (Skait. ant 5 pusl. kapitono pranešimą).

Gelbėti buvo susaukta visos gaisrininkų jėgos, kurias tik tai galima buvo gauti. Gaisrininkų pajėgos buvo atkreiptos daugiausia į tai, kad ne tiek gaisrą gesinti, kiek apginti aplinkinius triobėsčius. Pagelbon buvo sušaukti iš visos apilinkės "inžiniai", kurie traukė karus toliaus nuo gaisro, kad neužsidegtų ir jie. Ugnis buvo matyti to mylių aplink.

KAREIVISKO TRAUKINIO SUSIKULIMAS.

Meridian, Miss. Praeitame nedėlienyje, spalio 19 d. netoli State Line, Miss., susikūlė traukinis, su Suvienytų Valstijų pajūrinės artillerijos dviejų kompanijų kareiviais. Užmūsta apie dvidešimt ir sužeista apie roo kareivių.

MRS. PANKHURST ILEISTA.

New York, N. Y. Neleidus imigracijos komisijai ponią Pankhurst, Anglijos sufragečių vadovę, į Suvienytas Valstijas, vietinės sufragečės pakėlė didelį protestą prieš tai. Prezidentas Wilson, su kuriuom imigracijos komisija įleidimo klausime susinėse, nutarė ponią Pankhurst įleisti į Suvienytas Valstijas. Įleistoji turės įvairiuose Švien. Valstijų miestuose visą cilę prakalbų apie dabartinį moterių judėjimą.

IŠ DARBO LAUKO.

§ Gary, Ind. Darbai čia blogai eina. Daug darbininkų paleidžia ma iš plieno dirbtuvių; tarp jų yra dikčiai ir lietuviai be darbo; kiti jau nuo rugpjūčio 1 d. nedirba. Nepatartina čia važiuoti darbo įieškoti, nes galima ir su ponu alkiu susipažinti. Vietiniai lietuviai nežino, ką daryti, nes yra ir tokių, kurie buvo nusipirkę namelius lengvomis išmokėtimis, (dabar jos jau persunkios).

J. J. Žilinskis.

§ Forbes, Colo. Čionai įškilo tarp streikuojančių darbininkų ir policijos kruvina kovą, kurioje pavartota net kulkašvaisdai. Policija, kaip kalbama, buvo atsiųsusi kulkašvaisdį vien "savo telkmės padidiniui," bet ku-

met pamačiusi, kad vienas policijos narių užmuštas, pradėjusi vartoti kulkašvaisdį prieš streikininkus. Kaip neoficialės žinios praneša, 4 streikininkai užmušti ir keli sužeisti.

§ Dorrisville, Ill. O'Gara Coal kompanijos anglių kasyklose po ilgai besitraukusiai pas mus darbo pertraukai, dabar, šio mes nesio 13 d. išmokejys algas, pradėjo dirbti. Pažymėtina, kad žmonės, per visą bedarbės laiką labai blaiviai užsilaike, dabar, gavę algas, sugrįžo atgal prie sejojo neblaivaus papročio.

J. J.

§ Decatur, Ill. Illinois State Federation of Labor pranešė čionykštės moterių unijos atstovams, kad artimiausiam miesto legislaturės posėdyje buvo įneštas apsvartymui bilis apie apribavimą moterių darbo atstunionis valandomis.

IŠ VISUR.

§ Mirė Taro Katsura, buvęs Japonijos premieras. Kunigaikštis Katsura buvo vienas iš svarbiausių veikėjų Japonijos pakėlime. Jis atsizymėjo ne tik kaip puikus diplomatas, bet ir kaip gabus karvedis ir administratorius. Laikė Japoniškai — Činiško karo jis gabi vado vavė Nagoya divizija ir užsitarnavo sau karžygio vardą. Vėliau buvo Formozos gubernatorium.

§ Pirmas panašus atsitikimas. Jaunas italų ktingas Arena Rocca padavė Neapoliaus (Italijoj) arcivyskupui prašymą, kad tasai jo įšventinimui ir kunigystę panaikintų, neš jįsai likęs kunigo prieš savą nora ir tik savo tėvų verčiamas. Kun. Rocco byla perėjo per visas dvasiško teismo instancijas ir pagaliai atsiskundė Ryme, kur išduota jam prielankų nusprendimą, panaikinant jo kunigystės šventinimus. Po piežius, sakoma, pirmu sykiu, kaip katalikų bažnyčia stovi, šitą nusprendimą patvirtino, ir pats savo ranka po juom pasirašė.

Lietuvų yra daug panašios rūšies atsitikimų, kur jaunikačiai

žydai savo "macoms" vartoja krikščioniškų vaikų kraują, kuriu tai tikslu, žinoma, jie būk turį krikščionį užmušti. Tokią žmogžudystę vadina "rituale žmogžudyste". Šiandien jau joks apsviestas žmogus tam netiki. Vienok Rusijos juodašimčiai dar ir dabar vartoja tokį skundą, kad sukėlus žmones prieš žydus. Keletą metų atgal, paleidus tokius paskalus, ištiko baisi žydų skerdynė Kišineve.

Dabar bijomasi, kad gali tas pats atsitikti Kieve, kur teismas formaliskai tyrinėja bylą Beiliso, apskysto buk už tą patį prasižengimą. Minios žydų bėga iš miesto, nes laukiama antro "pogromo". Prasidėjus Beiliso bylai, vietinis juodašimčių laikraštis "Kievlianin" (labai savo keiliu įtekmingas laikraštis) pataipino aštrų straipsnį prieš teismą, vadindamas visa tai komedijomis, o "ritualiskas užmuštes" — burtais. Matyt, jau net ir "Kievlianinui" pasirodė tos bylos per daug. Jo balsas, be abejonės, turės didelę įtaką ir gal ne tik išliuosuos Beilisą iš policijos ir juodašimčių nagų, bet ir užkirs kelią rengiamam Kieve žydų "pogromui". —

§ Norėjo užmušti Saksonijos karalių. Dresdene, Vokietijoje, miesto teatre tapo suareštuotas nepažįstamas žmogus, pas kurį rado revolverį ir peilį kinžalą. Tą vakarą buvo laukta einant į teatrą Saksonijos karalius ir rusų didysis kunigaikštis, Kyriilas. Suareštuotąjį įtaria norėjome užmušti tuos augstos kilmės svečius, tačiau prirodymų, išskiriant rastus ginklus, jokių nėra.

§ Pirmą orinė krasa. Orlaivninkystėje francuzai stovi tarp visų kitų tautų pirmoje vietoje. Jie pirmutiniai pradeda naudoti lekiuojančias mašinas ir krasai. Spalio 15 d. kariumenės leitenantas André Bonin pervėžė savo aeroplanu 27 svarus krasos iš Villacouplay į pajūrinį miestą St. Julien-Beycheville, iš kur atvežtoji krasa buvo pasiųsta į Vakarines Indijas. Tai pirmutinis bandymas suvartoti lakstyvuvus krasos tikslams.

§ Žuvo 400 angliakasių. Praeitą savaitę, kaip praeitame "Liet." No. minėta, Cardiff, Valijoje, anglių kasyklose ištiko baisiausia eksplozija, kuri prarijo suviršum 400 žmonių gyvybių. Priežastis — gazo užsidegimas. Kaip dabar tikrai žinoma, eksplozijai ištikus, kasyklose buvo 931 žmogus. Išgelbėta apie 500 žmonių. Tokiu būdu kasyklose liko suviršum 400 žmonių. Iš pradžių buvo manyta, kad juos pasiseks išgelbėti, bet nežilgo pasirodė, kad tai neįsildoma svajonė. Eksplozija ištiko spalio 15 dieną apie 7 val. išryto, kuomet darbininkai buvo ką tik pradėję dirbti. Sprogimo jėga tapo sugadintose visos mašinos, tame skaitliuje ir keliančios. Kokia buvo sprogimo jėga, galima spręsti iš to, kad vienas darbininkas, kuris buvo 60 pėdų atstumu nuo sprogimo vietos, tapo sudraskytas į gabalėlius. Kadangi keliančios mašinos ir, reiskia, svarbiausis išėjimas tapo sugadinta, subėgusieji prie kasyklų gelbėtojai puolėsi prie kitų išėjimų iš kasyklų. Laimei, netoli buvo vienas iš antreilinių išėjimų, per kurį įsileido gelbėtojai prie nelaimingųjų angliakasių. Pasisekė išgelbėti, kaip sakytą, apie 500 žmonių. Toliausnį gelbėjimą sustabdė pasidaręs nuo eksplozijos gaisras. Išgelbėti darbininkai buvo rytinėje kasyklų dalyje, toli nuo sprogimo vietos. Kiti gi darbininkai tapo arba sudeginti, arba užgrinti.

§ Nori sugrąžinti karalių. Iš Almadosa, Lissabon apskrčio, Portugalijoje, pranešama, kad tenai atidengta naujas išgytojo karaliaus šalininkų suokalbys. Sūziaria, kad šiaurinėje Portugalijos dalyje buvusio jurių aficeriaus Acebedo Coutinho organizuojama šalin "revolucijonieriškąją" taktiką, kurios išreikšėjais ir vadovais yra Liebknechtas, Hohas, Rose, Ledebour ir kiti. Dėl tos priežasties, karštesnių socialistų tarpe kyla didelis neužsiginėdinimas.

§ Teisia už "rituale užmuštes". Rusijoj, ir kaip kur kitur, dar yra neišnykęs manymas, kad

krauta 200 pistoletų, 100 šautuvų ir apie tukstantis patronų.

§ Kalbantis laikrodinis. Tulas išradėjas Berlyne padirbo įdomų laikrodį, kuris, vieton mušti valandas, žmogaus balsu jas pasako. Šiam dalyku sunaudota fonografo ypatinga prietaisai. Susitvėrė jau ir kompanija šitų laikrodžių dirbimui. Vienas toks kalbantis laikrodinis kaštuosias 130 markių.

§ Dr. Friedmann vėl atvažiuos. Dr. Fr. Friedmann, kuriam, kaip laikraščiai skelbė, nepasisekė Amerikoje džiuvos gydymas, žada vėl atvažiuoti. Jisai dabar drange su žinomu profesorium K. L. Schleich daro bandymus Berlyne savo mažoje klinikoje, ir pasekmės, kaip pranešama, esančios gan geros. Dr. Friedmann neužmiršta savo pacientų Amerikoje ir akylai seka jų gydymą: pasekmės esančios ne tik tai ne taip blogos, kaip, Friedmannui išvažiuojant, buvo skelbiama bet atpenč, daugelio pacientų sveikata gryn einanti.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CAMBRIDGE, MASS.

Aukos Taut. Namams. Naujas laikraštis. Spalio 2 d. Sv. Juozapo draugystė savo laikytame ketvirtiniame susirinkime paskyrė Tautos Namams Vilniuje 200 rub. (\$104.00). Ta draugystė puikiai gyvuoja. Ji yra viena iš jauniausiųjų ir skaitlingiausiųjų narių skaitliumi vietos draugijų, nes turi apie 400 narių. Kun. J. Krasnickas rinko bažnyčioj aukas Tautos Namams Vilniuje; surinkęs aukas pasakė, jog tie pinigai eisį kokiems ten kardinolo reikalams, (iš pradžių buvo sakytą, kad dalis eisiant į Tautos Namams, dalis — kardinolui). Tautos Namų naudai padarė koncertą pobažnytinėje svetainėje su įžanga 50c. Žmonių prisirinko apie 15, ir tokiu būdu Tautos Namams nieko nebeliko.

Vietiniai lietuviai labai neužganėdinti tokiu savo klebono pasielgimu. Man teko iš tikrų šaltinių sužinoti, jog nežilgo pradedąs eiti iš Bostono naujas tautiškas laikraštis. Kuomet pradedąs eiti — dar nežinia. Nesmagi Bostono laikraščiams naujiena, bet tautiškas laikraštis Naujoje Anglijoje senai jau reikalingas.

B. Lorentas.

IŠ MINERSVILLE, PA.

Laukia Svečių. Spalio 12 d. š. m. kun. J. Dumčius pranešė iš sakyklos, kad pabaigoje spalio, atsilankys čia svečiai iš Lietuvos — Dr. J. Basanavičius ir adv. M. Yčas. Paaikškęs svečių atsilankymo tikslą, ragino, kaip draugijas, taip ir pavienius asmenis prisidėti aukomis prie Tautos Namų pastatymo Vilniuje. Girdė jau, kaip išsitarė p. Paulauskas, lietuvis-graboriūs, kad kaip tik tai svečiai pribus, tai tuojaus ankausias \$15.00. Čia yra ir daugiau pasturinių lietuvių-bizniečių; todėl, reik tikėtis, kad padės p. Paulauską ir neisileis gerb. svečių tušiomis. Draugijos žada irgi prisidėti.

Plaušinis.

IŠ TORONTO, ONT. CAN.

Auka Taut. Nam. ir kilimo die. na. Vietinė sv. Juozapo draugija, suprasdami visą svarbą Tautos Namų Vilniuje, Lietuvos sostapylėje, ir išgirdus apie L. M. Dr. atstovų, Dr. J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo, atvažiuojamą Amerikon, buvo pasikvietusi gerbiamus Svečius atsilankyti ir mūsų kolonijon. Tačiau, kelionės tolumo dėlei, Svečiai negalėjo to padaryti. Nors ir labai geidė torontiečiai pamatyti Svečius pas save, bet, virtus daraliaus šalininkų suokalbys, Sūziaria, kad šiaurinėje Portugalijos dalyje buvusio jurių aficeriaus Acebedo Coutinho organizuojama šalin "revolucijonieriškąją" taktiką, kurios išreikšėjais ir vadovais yra Liebknechtas, Hohas, Rose, Ledebour ir kiti. Dėl tos priežasties, karštesnių socialistų tarpe kyla didelis neužsiginėdinimas.

Vienoje vietoje rasta monarchistų ginklų sandėlis, kame buvo su-

tuvų kolonijų aukos šimtais išsižioti: pirmas jokių būdu galintis pusei negalėjo užbaigti... Publika išsiskirstė, palikdama "mokyta debatantą" svetainėje su jo visais "faktais".

Ten buvo.

IS ENGLEWOOD, ILL.

Vietos lietuviai. Šioje Chicago dalyje gyvena gan didelis lietuvių skaitlis. Nors tikrai skaitlinių neturime, bet regis, bus nelabai apsirakta, jeigu pasakysiu, kad yra apie 150 šeimynų ir dvigubai tiek pavienių. Taigi, nors gan didelis lietuvių būrys, bet mažai ką čia veikia. Gal, išdalis tame kalta ta aplinkybė, kad lietuviai ne gyvena vienoje vietoje, bet yra išsimėtę ir įsimašę tarp anglių, airių ir kitų tautų. Kita mūsų menko veikimo priežastis — tai mažas apšvietimas, teisingiau sakant, beveik visiškas tamsumas. Retai kur tarp lietuvių čia gaili užtikti ne tik laikraštį, arba taip knygėlę pasiskaityti, bet net ir paprastą maldaknygę ne visur yra. Todėl daugelis dēlei savo nesuspatingo yra pasislėpę lenkų draugija — S. L. A. 251 kuopa, bet ir ta pati, vos 20 narių turėdama, ką tik, kaip sakoma, dūšiu kune laiko. Daugelis nenori prisidėti, nes draugija, girdi, be dieviška (!). Bet ne tiek čia tas bedieviškumas kaltas. Visas "sekretas" tame, kad prie kampos ir So. State gatvių yra žydo užlaikomas "lietuviškas podvalis", kuriame labai lengvai galima praleisti laikas ir sunkiai uždribti skatikai; prie progos, žinoma, galima viens kitam ir antausius pakasyti, arba ir pakausių tvirtumą pamikinti. Prie tokių sanlygų jokių būdu žmonių negali turėti nei keletos centų laikraščio išsirašyti, nei laiko prie draugijos prigulti.

Mylinis Taut.

IS BROOKLYN, N. Y.

Vakaras Tautos Namų naudai.

Spalio 11 d. McCaddin svetainėje Lietuvių Klubas stovėjo antro syko Brooklynė dramą "Is meilės". Lošė visi aktorai, be išimimo, gana gerai; roles visi gerai mokojo, kalbėjo aiškiai ir nudavimai buvo atsakanti. Žymesnes roles turėjo: Liutkauskaitė, Karaliūtė, Kriaučiūnas ir Kačergius. Žmonijų buvo nepamiršimais, vargiai ką uždribo, o pelnas buvo visas skirtas Tautos Namams; rodos, reikėjo pripildyti pilną svetainę, vienok nežinia, dėlko brooklyniečiai nenorėjo susirinkti skaitlingiau. Juk pirmas dar teatras šiame sezone buvo, ir prie to gi, pelnas buvo skiriamas visos tautos reikalam. "Lietuvių Klubas" gyvuoja jau kelinti metai, bet ką jis nebando parengti, visada turi su nuostoliais išeiti, nors darbas bus visada pavyzdinai atliktas. Tarpe brooklyniečių tankiai galima girdėti nusiskundimus, buk moteris nieko neįveikiančios. Vienok kada veikia, tai jūjų darbo nenori paremti ir tuom duot daugiau energijos prie tolimesnio veikimo.

Zarasiškis.

IS NEW PHILADELPHIA.

Atsargiau su ugnimi! Spalio 13 d. Antanų Kubilių 4 metų mergaitė su kaimynų vaikais žaidė ant kiemo, apie sukurta ugnį. Liepsna užgriebė mergaitės drabužėlius, ir akies mirksnyje viskas ant mergaitės kūno sudėgė. Kuomet pagelbą pribuvo, ji jau vos gyva buvo. Nugabanta Pottsville ligonbutin, kur tą pačią dieną mirė.

Spalio 10, pavakare, atsilankė pas mus kleboną, kun. Matulaitį, gerb. Dr. J. Basanavičius ir M. Yčas: mat 9 spalio kun. M. buvo Shenandoah'ryje ir užkviestis svečius pas save. Spalio 27 d. atsišub gerbiamų svečių prakalbos ir pas mus.

Plaušinis.

IS MONTELO, MASS.

Neužbaigę debatų. Kaip visur, taip ir pas mus, paskutiniuos laikais jėjo madon "debatai" ir "diskusijos" — mat, "moksliškai" skamba. Juos rengdavo paprastai vietos socialistai ir vadindavo "diskusijomis". Diskusudavo visa publika. Dabar sumanyta padaryti pirmąją ir diskusiją perraityti "debatais" — vadinasi tik du priešų susistoja ir regul tarp savęs ginčijasi.

Spalio 5 d. vietinė socialistų kuopa ir parengė tokius "debatus", ant temos: "Ar literatūra atneša naudą, ar bledį?"

"Draugas" kuris turėjo prirodyti, kad literatūra atneša bledį, atsisėdė su savim susirašęs keletą tonų popierus ir Lietuva (buty daugiau negu Kudirkos raštų). Skaitė kokias 4 valandas. Publikai nusibodo klausyti įvairių nesamonių, kurių nemažai tuose "faktuose" buta, ir pradėjo skirstytis.

Pirmininkas tad ir sako įsimaginiam "debatantui": Say, beveik visa publika jau išėjo; ar greitai baigsi? O tas atkrito: — O tegu eina, ką aš kėrinu! Dar tik pradėjau skaityti, — ir vėl pradėjo skaityti savo "faktus" apie tai, kad "tautičiai jau pasitū" (O kagi bendro tas turi su literatūra ir jos bledimi, ar nauda? Išrodo tapo, kad šiaučiai siuva kelines, o kriaučiai batus. Red.).

Taip tie "debatai" ir neužbaigę, nes kitas neturėjo progos tik literatūros naudos apginti bet vytras negavo progos nei

išsižioti: pirmas jokių būdu galintis pusei negalėjo užbaigti... Publika išsiskirstė, palikdama "mokyta debatantą" svetainėje su jo visais "faktais".

Ten buvo.

IS ENGLEWOOD, ILL.

Vietos lietuviai. Šioje Chicago dalyje gyvena gan didelis lietuvių skaitlis. Nors tikrai skaitlinių neturime, bet regis, bus nelabai apsirakta, jeigu pasakysiu, kad yra apie 150 šeimynų ir dvigubai tiek pavienių. Taigi, nors gan didelis lietuvių būrys, bet mažai ką čia veikia. Gal, išdalis tame kalta ta aplinkybė, kad lietuviai ne gyvena vienoje vietoje, bet yra išsimėtę ir įsimašę tarp anglių, airių ir kitų tautų. Kita mūsų menko veikimo priežastis — tai mažas apšvietimas, teisingiau sakant, beveik visiškas tamsumas. Retai kur tarp lietuvių čia gaili užtikti ne tik laikraštį, arba taip knygėlę pasiskaityti, bet net ir paprastą maldaknygę ne visur yra. Todėl daugelis dēlei savo nesuspatingo yra pasislėpę lenkų draugija — S. L. A. 251 kuopa, bet ir ta pati, vos 20 narių turėdama, ką tik, kaip sakoma, dūšiu kune laiko. Daugelis nenori prisidėti, nes draugija, girdi, be dieviška (!). Bet ne tiek čia tas bedieviškumas kaltas. Visas "sekretas" tame, kad prie kampos ir So. State gatvių yra žydo užlaikomas "lietuviškas podvalis", kuriame labai lengvai galima praleisti laikas ir sunkiai uždribti skatikai; prie progos, žinoma, galima viens kitam ir antausius pakasyti, arba ir pakausių tvirtumą pamikinti. Prie tokių sanlygų jokių būdu žmonių negali turėti nei keletos centų laikraščio išsirašyti, nei laiko prie draugijos prigulti.

Beje, yra dar prieš 4 mėnesius susitvėrusi draugija, kuri pavadinavo save "Sviesos, dainavimo ir lošimo draugija." Prie šitos draugijos yra prisirašę jau apie 60 narių. Mat, įstojimo mokestis tik 25c, ir tiek pat mėnesinės, o susirgęs narys (draugija yra pašelpinė) gauna po \$5.00 i savaitę. Draugija dar jaunutė, ir kas išeis iš tokio surėdymo, nežinia. Spalio 5 d. ta draugija nutarė surengti ant Town of Lake balių, užpakalinėje tulos smuklės svetainėje, kuri prižadeta duoti uždyką. Vėliau tas nutarimas pakeista nutarimu taisyti balių čia pat Englewoode. Du nariai, norėdami butinai rengti ant Town of Lake, po mingui, kaip girdėt, nuvažiavo vienon spausuotėn ir užsake apgarsinimus baliui ant Town of Lake. Tai yra, matyt, žmonės, kurie nesupranta, ką reiskia dauguma ir draugijos vienybė. Labai peiktina vienas dalykas: išrinkimas kelių mergaičių, kurios nešiotų svaiginančius gėrimus. Iš gražių merginų rankų, girdi, girtuokliai daugiau gersia, ir busias didesnis pelnas draugijai.

M. Panemunėlis.

IS RACINE, WIS.

S. L. A. prakalbos. Rugsėjo 28 d. (truputį vėlokai prisiūsta. Red.) čionai atsišub prakalbos, surengtos S. L. A. 100 kuopos. Kalbėtoju buvo kviestas iš Chicago Dr. A. K. Rutkauskas. Kalbėjo daugiausia apie Susivienijimo Lietuvių Am. organizaciją ir jos naudingumą. Tolesniai priminė Lietuvos praeitį ir dabartį. Ragino lietuvius, kurie turėti kiek turto, grįžti į Lietuvą ir tenai geriaus tapti pramonininkais, arba pirkkliais, negu čionai bernauti.

S. L. A. 100 kuopa, kaip girdėdama, yra labai dėkinga Dr. Rutkauskui už jo prielankumą ir patarnavimą; kalbėtojas ne tik nereikalavo atlyginimo už savo trinius, bet dar ir kelionės išlaidas pats padengė savo lėšomis.

Prakalboje buvo tiek daug žmonių prisirinkę, kad net vietos stovako svetainėje. Kas stebėtiniausia, tai tas, kad tulas Racino p. Perkunas persigando ir sutarskėjo "Kovos" Nr. 1, buk S. L. A. 100 kuopa socialistams norėjusi užkelti. Regis, čionai mūsų perkunas reikėtų ne gąstiotis, bet džiaugtis jeigu mūsų žmonės lankosi i susirinkimus.

Kada Racino lietuvių negalima buvo i prakalbas apkviešti,

taf mēs juos apšaukdavome tamsuoliais, girtuokliais ir nerageliais, bet kada dabar žmonės eina ir naudojami prakalbomis, tai mēs gąstojamės. Labai keista.

Gal Racino Perkunas dėlto persigando, kad tie žmonės susirinko ne i socialistų, bet i Sus. Liet. Am. parengtas prakalbas? Taigi, jeigu tuomi sykiu buty buvę prakalbų, socialistų parengtų, gal žmonės buty nuėję i jas, o jeigu nebuty ēje, tai jau ēia neprisiversi.

Darbai pas mus visiškai susilpnėjo, žmonių be darbo daugybė.

Jeigu kas norėtųmė važiuoti i Racine, tai dabar nėra ko skubėti. Toliaus, gal pradės dirbti labiau, bet tuom tarpu tyku.

Ignas Mačiulis.

IS MILWAUKEE, WIS.

Vietos lietuviai ir darbai. Kaip daugelyje kitų vietų, taip ir Milwaukee yra nemažas lietuvių būrelis, kuris tačiais labai mažai darbuoja tautiškoje dirvoje. Lietuvių čia skaitoma apie 300 žm.; tačiau daugelis dēlei savo nesuspatingo yra pasislėpę lenkų kailėje ir bijo save lietuvius vadinti. Kun. R. Sutkus ragino parapijoms statyti naują bažnyčią, bet parapijoniai nelabai nori sukurti su kunigėlio sumanymu, nes nenori, kad parapija pakliūtų i vyskupo rankas.

Milwaukee lietuvių jaunimas turi bėparpytišką "Lietuvių Darbininkų Chora." (Taigi, sistas yra. Red.), ir dar yra socialistų partijos skyrius. Tai ir viskas. Gaile, kad vietos lietuviai visai nesirupina tautiškaipaisėpinėmis draugijomis. O jos čia buty labai reikalingos. Dirva, rodos, taigopi gerą jos čionai rastų.

Darbai čionai dabar labai sumažėjo; daug darbininkų vaikščioja be darbo. Pas mus yra daugiausia odų dirbtuvių; darbai sunkūs, bet ir ty pačių nėra. Daug žmonių apleidžia miestą ir važiuoja i girias duonos įieškoti!

St. Dementis.

IS SO. BOSTON, MASS.

Protesto atbalsai. Tarpe So. Bostoniečių protesto klausimas užsibaigė tuom, kad "Laisvė" su "Keleiviu" nieko nepesė; visos dr-stės pritarė komitetui už pridedimą prie protesto.

Apie Liet. Ukėsų Klubą susirinkimą tame klausime jau buvo "Liet." Nr. 40 (puslapis V) gan plačiai parašyta. Iš ten žinome, kad socialistai drauge su "Laisvės" šulu p. J. Neveckui pilnai pralose savo bylą, užvestą prieš p. Jurgeliu už pridedimą dr-stės vardu prie protesto!

Rugsėjo 28 d. atsišub S. L. Sv. Kazimiero susirinkimas, kame protestas likosi priimtas be jokių surinkų. Spalio 1 d. atsišub susirinkimas Labdarystės dr-stės. Čia lermo sukelta nemažai. Abi pusės tap įsikarsčiusios, kad net susirinkimą reikėjo uždaryti. Kaip i uždarymo priežastį, nurodyta i tai, kad susirinkime dalyvavo daug ir ne narių. Nutarta laikyti extra susirinkimas kitą kartą. Spalio 5 d. atsišub susirinkimas Sv. Petro ir Povilo Dr-stės. Ši draugystė ne tik pritarė protestui, bet ir paaukavo Tautos Namams \$104.

Spalio 12 d. atsišub susirinkimas dr-stės Sv. Kazimiero Rymo-Katalikų, kuri irgi pritarė protestui bei paaukavo \$104 Tautos Namams Vilniuje.

Spalio 15 d. atsišub extra susirinkimas Labdarystės dr-stės, kurin pribuvo net "Keleivio" ir "Laisvės" redaktoriai. Temperatūra susirinkime jau išt pradėjos buvo augsta. Iš abiejų pusių pribuvo narių 242. Prezidentas P. Stanis paaiškino, kad šiam susirinkime nebus duota višiemis kalbėti, bet tik abiejų pusių atstovams, kurių išrinkta po tris. Skundėjas V. Klempa išsiskyrė p. S. Michelsoną, J. Neviacką (pirmas "Keleivio" redaktorius, o antras — "Laisvės") ir J. Joniūną. J. Lekavičius, pasirašęs po protestu, ir už tai skundžiamas, išsiskyrė apginei p. K. Jurgeliu. Red. J. Dragaiš ir Jok. Treinila, ir prasiūdė "prova" tarp socialistų ir tautininkų. Pirmiausiai kalba p. Klempa ir nurodo p. Lekavičiaus "prasizengimus" prieš dr-stę.

Antras aiškina p. Lekavičius. Trečias p. Michelsonas, atkartojas Klempos žodžius. 4) p. Jurgelius nurodo, kad So. Bostoniečiai aukauti, praleisti pusę

socialistai nieko geresnio nestengia nuveikti, kaip tik smelgti geresnius veikėjus, ožnai nukrypdami i gan peiktiną ir vengtiną vėžes. 5) p. Joniūnas, kas nieko gero nepasakė, tik vėžę apgailestaudamas "Laisvė" ir "Keleivį." 6) p. Dragaišius, apibriežė keletą teisingų prasizengimų i socialistų pusę ir ant galo pasakė, kad nereikia protestų rašyti prieš tuos mūsų redaktorius, bet geriausiai pašaukti profesorius-gydytoją, kad išstirtų redaktorių galvas, ar kartais nesisuka ratai i kitą pusę? 7) p. Neviackas kalbėjo ilgai, bet tvirtų argumentų nepastatė. Dračiausio jo argumentas buvo tai, kad girdi, p. Dragaišius kalbės, tik tai norėdamas, kaip tos S. L. A. narys, apginti Susivien. organą. Galų gale pasirodė, kad p. Dragaišius net nepriklauso prie S. L. A., ir p-as "Laisvės" redaktorius liko su gan ilgoka "nosimi".

Pabaigoje kalbėjo p. Trunila. Savo astrioje ir teisingoje kalboje išrodė, kokius neįvairius ginklus vartoja mūsų taip vadinamieji "socialistiški" laikraščiai kovoję su priešais, ir norintiems patirti dalykų stovį gatarė kreiptis prie visos eilės mūsų tautiškių laikraščių. So. Bostono laikraščiai, sulyg kalbėtojo žodžio, esą negražių kovojimū būdų mokykla. Buvo taipogi statyta iš abiejų pusių klausimų savo priešininkams. Galop prielita pri balsavimo, kuris parodė, kad protestui pritaria 140, o prieš 102. Tokiu būdu p. Leka-čia likosi išeisintas, ir mūsų ne-socialistai, sumusti iš visų pusių, su didele daga turėjo atsitraukti. Tulas nelaimingas mūsų socialistų vadas, užgirdęs balsavimo pasekmes, trenkė savo keptur ant stalo, išsiėmė Labdarystės dr-stės ženklėlį, ir atidavė pirmininkui, tuom atsisveikindamas su draugija. Mat, jam nepatinka, kad bostoniečiai nešoka pagal mūsų "laisviečių" ir "keleivinkų" dūdą. Ką daryti? Laimingos kelionės! Nepakeluti lietuviams su tokiais žmonėmis.

Reporteris.

IS UNION CITY, CONN.

Svečių prakalbos. Lietuvių byla. Ačiū kai kurių draugų pasidarymui, rugsėjo 4 d. įvyko i pas mus prakalbos gerb. Sv. J. Lietuvos. Prakalbos buvo pamargintos gražiomis ir atsitikimui pritaikintomis deklaracijomis. Pirmiausiai padėkiamavo p-lė Čizaučiūtė eiles: "Ne tas yra didis." Antra deklaravavo p-lė Al. Bekerūtė: "Sunku be vienybės." Trečia deklaravavo p. M. Bražiūtė: "Lietuvos šviesuoliai." Deklamacijoms pasibaigus, gerb. Dr. J. Basanavičius trumpoje kalboje nurodė Tautos Namų reikalingumą. Antras kalbėjo p. M. Yčas. Tuom pačiu tarpu Dr. J. Basanavičius gerb. parinkto aukų. Svetainėje surinkta \$34.10. Sv. Jurgio Dr-stė paaukavo — \$50.00, Sv. Petro Dr-stė — \$25.00, Lietuvos Dukterijų Dr-stė — \$25.00, 20-ta kuopa S. L. A. — \$10.50, Fr. Vaičiūčio Teatrališka Kuopa — \$10.50, Lietuvių Ukėsų Klubas — \$10.50, ir per lietuvišką pokylį surinkta \$5.00. Sieksius žemės pirkio i tam tiksli paaukavo po \$10.50 p. T. Rakkevičius, p. Juozas Norkevičius, p. Augustas Kundrotas ir p. Kazys Kundrotas. Po \$20.00 paaukavo p. Francisus Sirtautas ir p. Blažaitis. Viso surinkta \$216.60.

Atsisakė aukauti Didžiojo K. Vytauto dr-stė, norint jį ir glaudžiai su tautiška vėliava. Apgailestina, kad tos neva tautiškos dr-stės komitetas susidėda vien iš tamsesnių gaivalų. Prieš kiek laiko dr-stės laikytame susirinkime buvo pasiulyta paaukauti nors \$100 Tautos Namams. Prezidentas paaiškino, kad, girdi, nemato reikalo mētyti pinigų niekam (!?) ir taip, įnešimas tapo atmagas. (Didžiausia gėda tokiai draugystei! Kam dar ji nesioja Lietuvos didvyrio vardą? Jisai jai visai netinka po tokio jos pasielgimo. Red.). Kitos dr-stės, kurios nesioja šventųjų vardus, skiria ir tautiškiems reikalam, o tautiška dr-stė Didžiojo Kunigaikščio Vytauto vadina toki darbą pinigų mētymu niekam. Tačiau toji "tautiška" draugija nieko blogo nemato tame, kad, vieton prakiliam Tautos Namų tikslui aukauti, praleisti pusę

ting baliui parengti, kame galima buty "pilna dūša" pgarbinti mylimiausįjį dievaitį Rugutį, kuokiekvienas doras ir susipratus žmogus vien pasibijaurėti tegali. Tokiems tikslams aukauti, anotų "narsių Vytauto karžygių", tai ne niekam pinigų leisti.

Bet tik viena tokia dr-stė atsirado. Kitos, kaip augščiaus matėme, kiek išgaledamas, aukavo. Vietos lietuviai taipogi suprato reikalo svarbumą ir ne tik tai aukavo tuom tarpu, bet ir toliaus žadėjo neužmiršti aukomis prakiliuos Taut. Nam. idėjos. Musy neva socialistai, matydami tai, kad kaip nors sustabdyti aukų plaukimą ne jūjų upelini, paritrakė sau "pryčerj", socialistų centro sekretorių. Rugsėjo 7 d. atsišub tuos socialistų misijos. "Misionierius" kalboje, ir su "gončais" (kurtais) per visą dieną gaudydamas, nepagautum netemos, nei... paprasto proto. Kalbėtojas, pradėjęs nuo Nerono viešpatavimo, greitai iš senovės Rymo persoko i dabartinę Chicago, paskui pradėjo vaikytis žinėjantį po Ameriką p. Yčą; kluiuvo ir Dr. Basanavičius. Žodžiu sakant, buvo matyt, kad kalbėtojas norėjo smagiai išsikolioti. Tačiau tikimasi, kad vietos lietuviai supras tokių "kalbėtojų" vertę, taipogi supras, kokią skriaudą dūro jie sau ir savo tautai, ir žengs tuom keliu, kuriuo kiekvienas lietuvis, neisigama, privalo žengti.

Neseniai vienas vietos "šulų", tulos draugystės susirinkime, išvadino vieną savo draugą vasingim. Tarp "draugų" išliko byla, kuri smarkų žodžių mėgėjas pralose i turėjo ne tik "draugui" už savo užsiskarsčiamų užmokėti \$400.00, bet ir padengti teismo išlaidas — sumoje \$82.70. Jau dabar, turbūt, ne draugai.

Vienas iš Rengimo Prakalbu.

IS GARY, IND.

Lietuvių čia bus apie 800 ar 1000 ypatų. Prasiđėjus blogiems darbams, ir lietuviai pradėjo virsti blaivininkais. Buva ir tokių atsitikimų, kad karčianninkams išdažo langus, kodėl jie prie blaivybės neprisiraso (Tai, rodos, išeitų taip, kaip kad mūstom ōzi, kodėl jis kopystų nenori išsidažėti Red.).

Čia jau ir parapija organizuojasi; bėda tik, kad kunigo gauti negali. Parapija todėl pajieško lietuviu kunigo, kuris apsiimty prie naujos parapijos gyventi. Artimesnis žinias galima gauti pas žemiaus pasirašiusi.

J. J. Žilinskis,

1448 Adams st.,

Gary, Ind.

IS CUMBOLA, PA.

Ypatingas vanagas. Spalio ištros i 3-čią naktį, iš Jurgio Volyasius tvartuko vanagas išnešo 20 vištų ir 5 antis. Matomai vanago neprasto būda, nes ant tos vietos, kur vištos tupejo, paliko \$250.00 ir nuo miesto taksų kvitą. J. Volyasius, kol-kas vėlyti nesėjo vardą užlaiko slapta, tik tai keti pasakė, jog vanagas paeings i New Phila-jos ir juom esąs lietuvis-saliuninkas. Volyasius reikalauja, kad vanagas jam vištas sugrąžintų, tai jis atiduos \$250.00, o jeigu tas nebus padaryta, tai V. pareiklaus vištų ir antių pavieto teismo tuomet, kuomet teismas dalis saliuninkams "license." Gėda lietuviams-biznieriams.

Plaušinis.

IS CANTON, MASS.

Lietuvių gyvenimas i uždabiai. Čia bus apie 100 apsigyvenusių lietuvių. Nors tai skaitlis ir nedidžiausias, bet visgi galima buty jau kokią nors draugiję suverti; tačiau, kol-kas, jokios dar nėra. Yra nemažas skaitlis ir tokių, kurie yra laikraščius užsirašę, bet visgi dauguma dar greičiau prie stiklėlio negu prie laikraščio palinkę.

Uždabiai čia nedideli: nuo \$7.00 iki \$10.00 i savaitę.

Laisvas Vaikas.

IS BROOKLYN, N. Y.

Nepaprastos vestuvės. Šio mėnesio 10 d. atsišub čionai vestuvės lietuviečių p-lės Onos Žiojės. Dabar yra spausdinama

bukės su japonų (payardė nesusėkta), kuris tarnauja kariskame laive. Tos nepaprastos vestuvės su svetimtaučiu geltonskuriu padarė didelį įspūdį i čionykščius lietuvius. Vestuvių rengimas buvo slepiamas net nuo geriausių draugų ir pažįstamų. Tik su tuoktūvių dienoje sužinota viskas. Sėdant jauniems i automobilių, susirinkusių lietuvių būrys sveikino jaunavedžius gan nemandagioje ir net negražioje formoje.

Brooklynietis.

LIETUVIŲ LAIKRAŠTININKŲ IV-tojo SUVAŽIAVIMO PROTOKOLAS.

Lietuvių Laikraštinių IV suvažiavimas įvyko spalio 7, 8 ir 9 dienomis, 1913 m., Shenandoah, Pa., Tilman salėje. Dėlei ne visų atvykusių delegatų, formalisko posėdžio spalio 7 d. nebuvo.

Posėdis I.

Spalio 8 d., 11 val. iš ryto atvėrė suvažiavimą p. S. P. Tananevičia, Lietuvių Spaudos Draugijos Amerikoje pirmininko įgaliotinis.

Suvažiavimam pribuvo atstovai nuo šių laikraščių: "Lietuvos" — p. L. Šernas, "Kataliko" — pp. S. P. Tananevičia ir P. Brandukas, "Vienybės Lietuvninkų" — p. J. Sirvydas, "Darbininkų Vilties" — p. V. Šliakys, "Tėvynės" — p. V. K. Rakcauskas, "Laisvosios Minties" — Dr. J. Šliupas, "Moksleivio" — p. S. P. Tananevičia. Prie to "Tarka" rašė, kad dabar atstovo prisistūti negali, bet ketina prie L. S. D. A. prisidėti.

Suvažiavimo tvarkai vesti išrinko: pirmąsdiu — S. P. Tananevičia, I sekretorium, — J. O. Sirvydą, II sekr. — P. Branduką.

Posėdį pradėjus, L. S. D. A. sekretorius, V. K. Rakcauskas, perskaitė III-jo suvažiavimo protokolą, kurį po tam visi vienbalsiai uztvirtino.

Uždaryta posėdis 12 val. dieną ir nutarta susirinkti ant 2 val. popietų.

Posėdis II.

Posėdį atvėrė pirmasdiis S. P. Tananevičia, 2 val. popietų.

1. Laiškų skaitymas. Dr. A. K. Rutkauskas iš Chicago širdingai sveikina laikraštinius ir duoda keletą patarimų, kurie atidėta i paprastą naujų reikalų programą.

L. S. D. A. pirmasdiis, J. M. Tananevičia, draugiškai sveikina visus laikraštinius, nurodo, kaip tai svarbią rolę musų gyvenime sulosė laikraštinių suvažiavimai, visus ragina ir patys pasizada iš visų jėgų dėl musų laikraščių darbuotis.

2. Komisijų raportai: a) Lietuvių Spaudos Draugijos Amerikoje sekretorius V. K. Rakcauskas perskaitė raportą. Draugijon priklauso šie laikraščiai: "Lietuva", "Katalikas", "Vienybė Lietuvninkų", "Tėvynė", "Laisvoji Mintis", "Darbininkų Viltis" ir "Moksleivis".

Pilnai užsimokėję iki 1 d. gegužės š. m. šie laikraščiai: "Tėvynė", "Lietuva", "Katalikas", ir "Vienybė Lietuvninkų"; jie įmokėjo po \$25.

Skolingi šie: "Laisvoji Mintis" mokojo įstojimo \$5 ir \$1 i visuomenę ir rinkty skundus i žmonij, kuriuos įvairi apgarsinimai prigavo. Surinkus tokią medžiagą, komisija turės surasti kelius, kaip priversti išleistuves, kad jos išmestų visuomenę klaidinančius apgarsinimus. Be to komisija atkreipia laikraščių dėmą, kad nuo šios dienos neturi rasti musų laikraščiuose vietos aiškiai šlykštus apgarsinimai; pav., pajieskojimai merginų ir matrimonališki apskelbimai.

3. Jaunuomenės fizinės lavinimas. Suvažiavimas plačiai apsvastė ir rado labai reikalingu sekti kultūrinės tautos, kurios ypatingai rūpinasi išaukėti kūniškai stiprią ir sveiką jaunuo-menę. Todėl suvažiavimas karštai pataria visiems laikraščiams, kad nuolatūs rašinėty straipsnius apie naudingumą gimnastikos. Taipgi, kad davinėtų patarimus sutinka savo globon priimti ir užlaikyti lietuvių literatūros i Lituanicos skyrių, tuotarpu visų slavų ir latvių literatūros sąleje. Dabar yra spausdinama

musų raštų katalogas. Šios redakcijos ir išleistuves pasizadėjo savo leidinius Centralin Knygynan siųsti: "Lietuva", "Vienybė Lietuvninkų", "Pirmyn", "Tėvynė", "Draugas", "Laisvoji Mintis", "Laisvė", "Katalikas", "Tarka", "Jaunimas", "Tėvynės Myletojų Draugija", "Lietuvos Ukinknas", "Lietuvos Žinios", "Bendrija", "Varpas", "Vltis" ir J. Ilgaudo išleistuvė. Siunčiant Centralin Knygynan knygas ir periodinius leidinius, reikia šiaip adresuot: E. H. Anderson, Director, New York Public Library, 476 Fifth Ave., New York, N. Y.

Raportas priimta, i komisija palikta ta pati (V. K. Rakcauskas ir J. O. Sirvydas) ant toliaus Centrali Knygyną tvarkyti. Be to suvažiavimas nutarė per laisšką padėkoti New Yorko Viešojo Knygyno direktoriui už prielankų pagelbėjimą mums sav Centrali Knygyną įsteigti, podragu su palinkėjimu, kad lietuvi knygyninikan tan skyrin įstatyti.

c) Statistikos komisija išdavė raportą žodžiu; J. O. Sirvydas ir V. K. Rakcauskas pranešė, kad medžiaga renkama, bet vistiek iki šio suvažiavimo dar nesutvarkyta. P. Brandukas pranešė, kad turi surinkęs medžiagos, kurią ir jds "Kataliko" jubiliejin numerin siemet.

Raportas priimtas, i komisija palikta ta pati. d) Panamos Parodos komisija (Dr. J. Šliupas, J. O. Sirvydas ir J. Hertmanavičius

NUO REDAKCIJOS

Vėl laikraščiai skundžiasi rankraščių kūrto bei pasyvių autorių parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir nurodymai vardą. Redakcija pasiūlyk sau toliau atsiųsti laiškus, jei rankraščių trūptų ir taisyti.

Netinkamus laikraščiai rankraščių redaktoriai, pareikalauti, grąžina autoritui atgal do lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popierio pusės, paliekant plaktus tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Amerikiečiai, socialistai ir Tautos Namai. Neseniai mes, pažymėję mūsų socialistų atsinešimą prie Tautos Namų klausimo ir prie Mokslo ir Dailės Draugijų pasituntinių, kurie pas mus atvyko su jų Namų reikalais, pavadinome juos (mūsų socialistus) nudžiuvusius, supuvusius ir kiaušius nukirmijusius šaka lietuvių tautos nemidžio.

Tai mes padarėme, neatsižvelgiant į tai, kad jų organai garsiai kalbėjo, buvę jie Tautos Namų idėjų užjaudę ir jį remia, o neužjaudę tik pasiuntinių ypatoms, kurios jiems, lietuviškiems socialistams, nepatinka. Ši tą paskutinį jų fortelį mes drįsime pavadinti aiskia, paprasta ir nachaliska veidmainyste, tvirtindami, kad ne tik pasiuntinių ypatos, bet ir pati Tautiškių Namų idėja jiems nepatinka ir jie, socialistai, jai nepatiria.

Mes neapsirikome. Yla greit išlindo iš maišo. Vienas iš socialistų laikraščių, butent "Pirmyn", kuris andai rugėjo, kad niekas iki šiolie dar neįstengė išaiškinti Tautos Namų klausimo rimtai, dabar pats pasiryžo tą klausimą išaiškinti, — naudai Amerikos lietuvių darbininkų, be abejonės....

Tam savo "rimtam ir moksliškam" išvedžiojimui "Pirmyn" redaktorius prirašė net visą puslapį, dar ir su uodegėle. (Po straipsniui pasirašo p. P. Grigalius, "Pirmyn" redaktorius).

Ir kaip gi tas klausimas aiškina?

Tautos Namai yra, kaip žinome, ankštai surištas su lietuvių kultūros klausimu, su klausimu mokslo ir apšvietos. Sakyti, kad kultūra, mokslo ir apšvietos lietuviams nereikalinga, būtų drąsu net ir drąsiausiam laikraščiui. O visgi reiktų parodyti, ir pertikrint, kad lietuvių amerikiečiai Tautos Namų neremti. Jeigu vilko negali pagauti už snukio,—perdaug kandžioja,—tai, rasite, galima jį pagauti už užpakalio, už uodegos.... Taip ir daroma.

Cia paduodame keletą ištiraų iš to ilgo "Pirmyn" redaktoriaus išvedžiojimo, kodėl, anot jo, lietuvių amerikiečiai nepripalvo, ar neturi reikalo, Tautos Namų remti.

Pirmiausia, sulyg "Pirmyn" nuomonės, Amerikos lietuvių darbininkai daug kuo skiriasi nuo Lietuvos darbininkų. Čia esą kitoks gyvenimo būdas ir kitokie žmonių reikalai,—negu Lietuvos; ir todėl

Ilgais pagyvenais Amerikoje lietuvių išpaalngio pertraukia materialistinis ir dvasiškas ryšius su savo tėvyne, taip jogel daugelis dalykų, kurie tinka ir reikalingi Lietuvos gyvenimui, Amerikoje lietuviui darosi netinkami ir nereikalingi.

Toliaus randame dar tokius išvadžiojimus:

Amerikos lietuviams daug sunkiau prielamas Lietuvoje esantis mokslas ir jiems tasai mokslas daug mažiau naudingas, negu Lietuvos gyvenimo joms.

Daug mažiau naudingas esąs todėl, kad amerikiečių lietuvių reikia pažinti anglų kalba, šios šalies politika, unijų dalykai ir t. t., o tame jiems, mat, beveik visiškai negali padėti nei Lietuvių Mokslo Draugija, nei jokia kita Lietuvos sąjunga. Taigi ir šekta stambi šio laikraščio išvada, kad "Lietuvos mokslas Amerikos darbininkui yra mažai naudingas ir juo toliaus, juo jįsai jam bus nereikalingesnis."

Ogi tie, kurie mano grįžti Lietuvon? Su tais visai kitaip esą. Jiems gal ir naudinga būtų, bet čia pat kompetentiškas rašėjas tvirtina, kad grįžta Lietuvon labai mažai lietuvių dalis. Todėl šis laikraščio prieina prie tokio įdomaus išvedimo:

Tai, Tautos Namai yra ne šimty tūkstantis Amerikos lietuvių reikalas, o tikrai nedidelis jo dalelė.... Atskiri, Amerikoje

gyvenantieji lietuvių gali matyti Tautos Namuose labai didelius svarbos dalykus, bet šimtai tūkstantų Amerikos lietuvių, pamitų kaip viena minia, yra atskirti ir nuo Lietuvos, ir nuo būsimos lietuvių Tautos Namų. Taigi, Tautos Namai — filosofuota šitas Amerikos darbininkų menamasis apgyvenas — yra muma, amerikiečiams, privatiškas, atskirų žmonių, o ne mūsų visų, ne visuomenės reikalas.

O kad parodyti, jog pas mus amerikiečius jau laimingai užviešpatavo laikai "internacionalizmo", socialistiškos tarptautystės, kurią tasai pats "Pirmyn" redaktorius pirmą kartą, jeigu neapsiriksimė, įskiepjo mūsų Socialistų Sąjungai, anuomet viešedamas, kaip social-demokratų atstovas,—taigi sakome, kad pasidžiaugti savo jau įvykintais socializmo laikais, gerbiams "Pirmyn" redaktorius neturi nei mažiausios abejonės, kad, aktyvausioji viršminetų jo išvadžiojimų.

Kaipio visuomeniškas reikalas, įsiai (t. y. Tautiškas Namai) mums gal rūpėti ne ka daugelis, kaip paminėjus šioje lietuvių ir t. t., o jau tikrai mažiau, negu mokslo įstaigos Amerikoje.

Išbridus balon iki kelių, kodėl nebristi jau tuo pačiu sykiu ir iki kaktų? Taigi, jeigu syki priejome prie išmintingo išvedimo, kad Tautos Namai mums turi mažiausią apeli negu Amerikos mokslo įstaigos (kurios, beje, didele nemokėjimo anglų kalbos, be rodo spėjama, mažai prieinamos ir pačiam ponui "Pirmyn" redaktoriui), tai kodėl nepasakius, kad Tautos Namų rėmimas yra stačiai ir bėdingas visuomenės? Taip jo atvirai ir pasisakoma:

Griežtai priešingas šitokiam veikimui, ne visuomeniškas (nes augščiau pripažinta jis privatiškas) visuomenės kenkiamas darbas yra, kada nepaisoma žmonių gyvenimo sąlygų ir nukreipama nuo tų sąlygų žmonių doma.

O toji žmonių doma, skaitome žemiaus, tie visuomenės reikalai, kurie Amerikos lietuviams iki šiolie rūpėjo ir turi toliaus rūpėti ir kuriems Tautos Namai užstoja už akių, yra, sulyg neklaidingos "Pirmyn" nuomonės, sekanti: organizacija, apšvietimas (?), dalyvavimas kovoje politiškoje ir ekonomiškoje ir t. t.

Visa tai, ką mes čia iš šėsių "Pirmyn" spalvų filiozofavimo suglaudėme, galėjo būti ir buvo, mūsų nuomone, bereikalinga, nes žemiaus pasakytasai trumpas sakinelis, su kuriom mes pilnai sutinkame, yra daug geresnis ir teisingesnis už visus ilgus išvadžiojimus.

Tas sakiny išriša geriausiai visą klausimą ir jo prasmę ir jį ne syki pabrėžėme ir mes, ir kiti lietuvių (ne tikai lietuviški) laikraščiai. Štai tas "Pirmyn" sakiny, kuris yra pamatu viso klausimo išrišimui, ir tai be jokių filiozofavimų:

Ar aš didelę svarbą dedu — raso "Pirmyn" — ant to dalyko (Tautos Namų statymui), tai priklauso visų-pirma nuo to, ar aš save dar tebeskaitau Lietuvos piliečiu, ar jau mintyje ant visados atsisveikinau su ja.

Iš viso ko mes sprendžiame, kad "Pirmyn" atsiveikino. Kad mūsų socialistai atsiveikino, apie tai jau mes ne syki turėjome progą patirti. Atsiveikino su lietuvių tauta, sutraukdami ne fizinis, taip sakant, ryšius,—je tie tarp lietuvių gyvena, jie lietuviams laikraščius leidžia arba stebuklingas klinikas ir kitokius būdus varo ir iš lietuvių centų imta,—tuos ryšius sutraukti būtų jiems neaukštas, — bet jie, atsiveikindami su lietuvių tauta, — sutraukė dvasios ryšius, spjaudami ant jos (kaip vaizdingai, anuomet, rodos, "Keliavij" buvo išsireikšta), kada apie jos, kaipio tautos, gerovę eina.

Už tai mes juos ir pavadinome nudžiuvusiais is sudrūnėjusiais lietuvių tautos medžio šaka; už tai mes, prievirti buvome pasirodę, kad tokios gyvybės, kurios čiaulpa iš lietuvių kuno syvus, kurios tą kuną čia gyvai tada, kada jis spiriasi sveiku ir tvirtu pastoti,—tokios gyvybės nesioja varda parazitų.

Nors lietuviams nesmagu ir gaila, kad tarp jų tokių atsiranda, tačiau visados yra saugu žinoti tikrą dalyką padėjimą.

Ir mes labai esame dėkingi "Pirmyn", kad jis turėjo užtektinai civiliškos drąsos nusimesti nuo savęs ir nuo su juo susi-

darizuojančių socialistų liūną ir persistatė save ir mūsų socialistus (kurie jam "Kovoje", "Laisvėje" ir t. t. pritaria) jų tikroji sviesoj.

Mes visados velijame turėti reikalus su atvirais lietuvių tautos priešiniais, negu su tais, kurie, tarsi voverjės, riešuti krimsdamos, uodega užsikloja, kaip tai darydavo ir daro tie, kurie šaukiau: Mės užjaučiam ir remiame Tautos Namus, tik ve mums, anot to, pasiuntinių barzdos ir usai nepatinka....

Tas suprantama, ir nedovanai gi patarlė sako: Viešpatie, apsaugok mus nuo "prietelių", o nuo "neprietelių" mės jau patis apsisaugosime....

Po visų tų išvadžiojimų "Pirmyn", suprantama, pripažista, kad visos tos "draugų diskusijos", kurias per kelis mėnesius matėme "Kovoje", "Laisvėje", "Keliavij" ir t. t., gali sakti, išaiškino Tautos Namų klausimą nudugnai; "Pirmyn" sakosi, kad jam lieka jās tik sutraukti kruvon. Ta jis ir daro. Neturime reikalo jų atkartoti, nes mūsų skaitytojams tos "draugų diskusijos" jau gerai žinomos.

Po tomis nuomonėmis, kaip sakoma, pasirasės ir žymė pridėjęs, "Pirmyn", matomai, manė, kad šitas visas jo 7 spalvų dokumentas, gali pasirodyti galų-gale neinteresuojingas visuomenei. Todėl užsigardavimui duodama ant pabaigos toks juokelis (jūs žinote, kad didžiausis juokdarys yra tas, kas pats serijosiškai rimtai kalba, o publika turi iš to užšonų laikytis). Šitas juokelis yra, kaip sykis toks "pirmos klasos" juokelis. Taigi,—laikykis drūčiai kedės,—štai jis:

Tegul reikalau sau žmonės (su prask tie, kurie palaiko Tautos Namų reikala) ir nurodo socialistų nelemtus darbelius, šimtą kartų mažiau nuveikusie Lietuvos naudai, negu lietuvių socialistai, kurie ir darba ir pinigų aukavo ir tebeaukėja Lietuvos žmonių gerovę (gal mes ir neatspausim, bet bene amerikiečių tautos dūlis darliau aukų, revoliucijos laiku pakaukauts, rasėjas turi omenyje, "Liet."). Tegul jie sau reikalau: mės jiems gryną sąsioną galime atsakyti, kad mes pilidome, ko reikalavo iš mūsų pareiga, kaipio Lietuvos piliečių!

"Pulkit ant kelių," malonus skaitytojais,—jeigu jūs jau ir be to nuo kedės nemisurite....

Svečių kelionės atbalsiai Lietuvoje. Pasiuntusi Liet. Mokslo Dr. savo atstovus, Dr. J. Basanavičius ir p. M. Yčas, Amerikon, visa Lietuva nekentrailaukė žilnių, kaip Amerikos lietuvių priėmė gerb. svečius, kaip jiems sekas atsiėkimas to tikslo, kuriom jie čionai atvyko, kaip įvairios Amerikos lietuvių visuomenės dalis atsineša į tą projektą ir t. t. Kelionė tolima, ir ne taip greit žinios suvaikščioja. Bet galop turime pirmus atbalsius to, ką Lietuvoje pasakė, užgirdus, kad svečiams sekasi: ką ji taipogi pasakė apie tuos, kurie prie bendro darbo neprisidėjo ir jį net kliudė. Džiaugiasi Lietuvoje, kad sekasi Amerikoje aukų rinkimas Tautos Namams. Ir ar gali būti kitaip? Imant klausimą vien medžiagiškų atžvilgiu, reikalinga pasakyti, kad prie dabartinio politiko aplinkybių Lietuvoje, nors ir didžiausiu būtu entuziazmas, nedaug ką galima nuveikti. Viešos rinkliavos yra uždraustos, o slapto būdu rinkant, netoliausiai nuvažiuos. Iš kitos pusės, imant neaukštą, suilyginant su Amerika, medžiagišką Lietuvos laipsnį; jeigu ir galima būtų atrisomis rankomis veikti, reikalinga paabejoti, ar j trumpą laiką, o tai yra svarbu, galima būtų atsiekti šokių-tokių žymesnių pasekmių. Bet tai yra vien medžiagiška dalyko pusė.

Amerikos lietuvių prielankas, teisingai pasakius, entuziastiškas atsinešimas prie Tautos Namų ir rėmimas jų namų gausiomis aukomis turi dar ir kitą pusę, kuri, mūsų nuomone, yra, rasė, net svarbesnė ir brangesnė už pirmają. Toksai prielankumas Taut. Namams — aiskūs prirodymas, kad Amerikos lietuvių neįstautė,—bent taip greitai, kaip tai daugelis nori kalbėti. Yra tai prirodymas, kad lietuvių, atvažiavę į Ameriką ir nors ilgą laiką čia pabuvę, nepertarę laisvės su apeliatais tūtyne. Ir tie prirodymai,—tai ne tasias reikavimas, žodžių barstymas, bet

sunkiai užkabinę ir žmonių praktinai aplaisytas skatikas. Tą patiesi Lietuvos laikraščiai ir pabrėžia. Vilniškė "Viltis" rašo:

"Taip štai Amerikos Lietuva, auklėdama, Tautos Namams Vilniuje, rasė savo nuojautę ne kalbėm būsimam mums, kurie puos senovės lietuvių sostinė, bet gyvai jausmų tautos idėją, išaukšiai iš garsiolos praetles grivėję. Tie namai bus mūsų atgimimo bei atgimimo simbolis — štai kaip supranta kiekvienas jų reikalingumą, štai kodėl vis trokšta knogrečiau atkurti išvyti juos įkuntę mūsų tautybės idėją.

"Viltis" taipogi permato tą svarbą, kurią atneš, ir jau atnešė, mums, Amerikos lietuviams, Svečių atsilankymas. Nors mės, persikyrę su tėvyne, neištutėjame, neužmirštame jos, bet daugelis iš mūsų, per ilgą laiką budami svetimoje šalyje, svetimoje aplinkybėse, pasiduodam to naujo mūsų gyvenimo iškmeti, taikindamiesi prie čionykščių apytovų ir, aciu tam, nustodami kairių savo pytybių, kurias atsivežėme su savim iš Lietuvos, ir įgaudami čionai kitų, lietuviškai dvasiai svetimų, būdo ruožų, mės įpuolame į tartum, miegą. Lietuviška dvasia nors nenumiršta mumsyse, bet, negaudama atnauninio maisto, išpaalngvo apnusta. Vaizdingai tariant, mūsų sielos ne aiskis liepsna dega, bet tik rusi po pelenais pasislėpusios žarnos. Reikalinga kokios jėgos, kuri nužertų šalin svetimus pelenus, ir rusėjusios žarnos vėl virsta skaisčia ir karšta ugnimi. Ta jėga ir buvo gerb. mūsų Svečių atsilankymas iš Lietuvos. Kiekvienas, išgirdęs Svečių balsą, pajuto, kad jisai yra lietuvis. Kiekvienas, dėjės skatiku ant bendro mūsų tautos aukuro, pajuto, kad jisai nėra atskirtas nuo tėvynės, nuo savo tautos; kad yra bendras, visus jungiantis ryšys, nors ir plačiais atstais mums po svietą išsiskaidžius. Svečių atsilankymas sukelė mumsyse dvasią.

Lietuvos laikraščiai, pastebėdami visas geriausias L. M. Dr. atstovų kelionės puses, neužtyli ir tamsių. Ir reikalinga pabrėžti, kad Lietuvos laikraščiai be pakraipų skirtingu pasmerke viandus bendro darbo ardytojus, kuriuos Svečiai susitiko. Kaip kipiėviskoji, taip ir klerikalishkoji Lietuva pasakė, kad L. M. Dr. atstovų darbo trukdymas — vis tiek kokioje formoje, ar kokių priežasčių dėlei — yra piktinas. Ypač, skaudžiai yra "Viltis" peikiamas Liet. Mokslo susivienijimas už jo atsinešimą prie, tariant, "Svečių klausimo" (omenyje turima žinoma rezolucija, po kuria pasirašė to susivienijimo pirmininkas). Jiems Lietuvoje stačiai sunku tikėti, kad lietuvių moksleivai galėtų pasiiegti. Nenori net pripažinti mūsų moksleiviams moksleivių vardo ir jį stato kablukėse.

Abelnai imant, kiek galima spręsti iš iki dabar pasirodžiusių Lietuvos laikraščių ir, reikiška, visuomenės nuomonių, Lietuva savo atsinešime prie L. M. Dr. atstovų atsilankymo nei kiek nesiskiria nuo tautiškosios Amerikos lietuvių visuomenės dalies. Nėra jokio pamato manyti, kad lietuvių būtų kitai. Tai, jau mažiausiai bus Amerikos lietuviams, vartyti savo darba pirmyn, nes jausis, kad Lietuva yra už juos ir su jais.

Lietuvė-redaktorė kalėjime. Prieš kiek laiko Kaune leidžiamas juokų laikraštis "Garnis" valdžios tapo nubaustas 500 rub. Atsisakius laikraščio užmokėti paskirtą baudą, jo redaktorė, p. lei Jastrzemskiutei, prisiejo trims mėnesiams sėdėti kalėjiman.

DELEI AUKŲ RINKIMO LIETUVIŲ TAUTOS NAMAMS VILNIUJE.

Suomių liūjima, kad "Lietuvos" redaktorius, p. B. K. Basanavičius, mūsų įgalinotus rinkti aukus Lietuvai Tautos Namams pastatyti.

Dr. J. Basanavičius, Liet. Mokslo Dr.-jos Pirmininkas, Martynas Yčas, Lietuvių atstovas Valstybės Dumeje.

Kaip Svečiams Sekasi.

(Iš mūsų specialių korespondentų pranešimų).

Kelionė baigiasi.

Ilgą ir sunki Svečių kelionė jau artinasi prie galo. Dr. Basanavičius ir atstovas Yčas jau prisiartinio prie New Yorko ir Brooklyno, kurie bus paskiausiųjų kelionės punktu. Dabar dar anksti daryti abelną suglausta jū kelionės po Ameriką apžvalgą. Mūsų skaitytojai turėjo progą per šias skaitytis sekti jū kelionės bėgi ir maž-daug galėjo išdirti sau nuomonę apie tai, ko yra verti įvairių Amerikos kolonijų lietuvių, tautiškojo susipratimo žvilgsniu.

Svečiams išvažiavus, mės, tikimės, turėsime progą padaryti abelną apžvalgą, tuom tarpu gi pažymėsime plačiau paskutinius jū kelionės žygius.

Aname numerįj mės buvome išsireikšę savo nusistebėjimą, kad Philadelphia nedaugo aukomis iki tam didumui, kokio nuo jos tikėtasi. Dabar skaitytojai ras žemiaus ir to, gali sakti, nenusikimimo priežastis: o jū buta net dviejų: užsifantatikavę Philadelphiai ciciškai buvė iš vienos pusės ir užsifantatikavę kunigužis, iš kitos. Graži ir garbinga kompanija!

Štai, kas mums iš ten rašoma:

"Kovos" socialistai smarkiai agituoja prieš Tautos Namus.

Spalio 5 ir 6 d. mūsų mieste lankėsi Gerbiama Svečiai iš Tėvynės,—Dr. Basanavičius ir p. Yčas.

Philadelphiai rengėsi prie Svečių priėmimo per visą beveik mėnesį. Iš pradžių manoma būta: ruošti visiems Philadelphiai lietuviams išvieno. Pagaliaus gi tautiščiai nuo Richmondo (Philadelphiai dalis) užsimanė atskirai prisiruošti, kas pabaigoje pasirodė labai išmintingu. Mat, Philadelphiai lietuvių gyvena dviejose atskirose vietose. Pietinė miesto dalyje (South) yra labai didelė kolonija su daugeliu visokių organizacijų. Yra tenai daug ir socialistų, susirinkusiųjų aplinkui "Kovą". Richmondo kolonija yra daug mažesnė, turi apie 15 draugijų ir yra labai gerai susiorganizuavusi aplinkui "Lietuviškąją Sveatinę". Taigi, besirengiant Svečių priėmimui, pietinė miesto dalyje socialistai pradėjo smarkiai agituoti įvairiose draugijose prieš aukavimą Tautiškiems Namams; užtai pietų draugijos, gali sakti, suvis prie aukų neprisidėjo. Richmondiečiai, neturėdami tarpe savęs socialistų, galėjo dirbti rimčiau, ir susiorganizavę Svečių priėmimui daug geriau.

Spalio 5 (nedėdienij) prakalbos buvo laikytos Pietinė miesto dalyje. Dakaras Basanavičius atvažiavo pas, kadangi p. Yčas kalbėjo tą vakarą Connecticut valstijoje. Atsilėjęs nuo kelionės kokių pusvalandį pas kun. Kaušakį, vietinį kleboną, Dr. Basanavičius nuvažiavo į sveatinę ir tuoj pradėjo prakalbą, kurioje paaiškino tikslą savo atsilankymo Ameriką. Potam kalbėjo atvažiavęs drauge su Dr. Basanavičium "Tėvynės" redaktorius, p. V. K. Račkauskas, o Dakaras tuom tarpu norėjo rinkti kolekto.

Žmonų susirinko apie 500, ir kolektoje sumesta \$187.00.

Didelės iškilmės Richmondo dalyje.

Spalio 6 d. atsiuvo prakalbos ant Richmondo. Richmondiečiai prisirengė prie progos daug geriau negu "Southiečiai". Draugystės iškaino savo susirinkimui buvo paskyrusios aukas, sulyg savo išgalės; komitetai įvairiems dalykams aprūpinti buvo išrinkti,—žodžiu, viskas buvo prirengta, kaip reikia. Visą spalio 6 d. Dr. Basanavičius parleido, belanklydamas žymesnes bei aktyves Philadelphiai vietas. Apie 8-tą valandą vakarė tam tikras komitetas su automobiliu pasinėmė iš paskirtos vietos ir nuvažiavo su jais į "Lietuviškąją Sveatinę". Besitariant Svečiams prie sveatinės, pastitkta juos su bengališkais ugnimis, benas užrėzė maršą, mažos mergaitės ir vietinė Karėvijų Draugija, atsiastoję eilėmis, istiesė kelią prie durų ir leido Svečius į sveatinę. Žmonų sveatinėje prisigrudo labai daug ir susirinkusieji su vie-

kantrumu laukė Svečių pasirodymo. Pagaliaus uždanga pasikėlė, ir ant estrados, papuostas kvietkomis, pasirodė Dr. Basanavičius ir p. Yčas tarpe mažų, balitai apsirėdžiusių mergaičių ir vietinių draugysčių delegatų. Momentas buvo labai įspūdingas ir trauksmingam "dėlų plojimui nebuvo galo. P. Masickas, vakaro vedėjas, trumpoje prakalboje perstatė Svečius, ir Dr. Basanavičius tuoj pradėjo kalbėti. Pasiėgus dakaro prakalbą, vietinės draugijos per savo delegatus atidavė paskirtas aukas. Potam, p. Yči kalbant, dakaras perėjo per salę su kolekta. Viso labo ant Richmondo surinkta \$406.80.

Kun. Milukas vienam kaliojį su socialistais.

Nors kolekta, sulyginant su nedideliu skaitliu Richmondo lietuvių, ne buvo maža, vienok galėjo surinkti daugiau. Mat, kaip Southiečiai su socialistais, taip Richmondiečiai turėjo klūtinamą su vietiniu "prabašium", kun. Miluku. Kun. Milukas ne tik, kad pats nieko nepaaukavo Tautiškiems Namams, bet dar bandė, kiek išgalėdamas, atkalbinėti žmones, ardydamas vietinių draugijų ir praklinesnių žmonių darbą. Tokie kun. Milukai, ir jam panašūs, savo nesvarias darbas užsilpnė sau garbę stovėti vienoje eilėje su karžygiais iš "Kovos" ir "Laisvės".

Pasiėgiant prakalbos, Richmondiečiai parengė pokylį atsiveikimui su Svečiais. Pokylįj dalyvavo apie 115 ypatų. Laikė pokylio (banketo), žinoma Philadelphiai lietuvių-artistų, p. le Marė Karužiutė, padainavo savo dailią skambančią soprano kelias tautiškas dainas, kuomi labai pradžingino kaip Gerbiama Svečius, taip ir visą publiką. Potam kalbėjo skantiejai: p. J. O. Sirvydas iš "Vienybės Lietuvių", p. V. K. Račkauskas, "Tėvynės" redaktorius, p. A. L. Reikow, p. A. Dambrauskas (pirmas iš Moksleivių Ratelio "Meteoros"); pagaliaus Dr. Basanavičius ir p. Yčas. Bankietas tęsėsi iki 12:30 val. nakties.

Richmondiečiai išnešė labai didelį įspūdį iš Gerbiamųjų Svečių atsilankymo. Tautiškas susipratimas, tėvynės meilė, paaiškinti ir pasigilino. Žmonės ketina rinkti dar daugiau aukų Tautiškiems Namams, nes kai-kurie žmonės, apkavilinti socialistų agitacija ir kun. Miluko, dabar suprato savo klaidą ir nori ję pataisyti.

Prakalbos Plymouth, Pa.

Iš Pittston svečiai, pono St. Tananevičiaus lydimi, važiavo į vieną iš seniausių kolonijų, kur gyvena ir mirė garsus mūsų rašytojas ir vienas iš atgaivintojų Amerikos lietuvių tautiškos dvasios, kun. Aleksandras Burbas. Si vieta buvo žinoma, kaip mūsų literatūros žydinys. Čia lietuvių budavo gerai susipratę, turėjo šviesius dvasiškus vadovus, kaip kun. A. Burbas ir kun. Jonas Žilinskas, čia ilgą laiką jie leido "Vienybę Lietuvių" ir daugelį lietuviškų knygų.

Bet, kaip greitai lietuvių iškriko, čmė dalytis į partijas, tai ir jū dvasia nupuolė, gerų vadovų netekus, ypač kuomet jū vietą užėmė ir parapijos priešakyje stovėjo visai neatsakanti žmonės. Užteko pabuti 5 meatus kun. Saulinskiui, ir visas darbas, visas trisias jo pirmtakų tapo beveik panaikintas.

Svečiai važiavo į Plymouth, tikėdamiesi rasti čia tvirtą organizaciją, gerus ir darbščius tautiečius ir taipgi gerą Tautos Namų paramą. Bet pasirodė kas kita. Jau į Pittstoną delegatai atvykę svečių pas save kvietė prašė nevažiuoti pas kleboną, kun. P. Gugį, kuris, jū nuomone, esąs neprielankus šiam reikalui. Jau šis vienas faktas liūdija, kad vienybės pas Plymoutho lietuvių nebėra, jei išvieno visai negali susitelkti, kad svečius patiktus ir jū darba parengus.

Prakalbos buvo rengiamos dviejų draugijų—šv. Juozapo ir Lietuvos Sunų, visai ignoruojant viršinietę kunigą P. Gugį. Kuomet kunigas P. Gugis patarė paruošti prakalbą bažnytinėje sveatinėje, jie (rengėjai)

apsaukė jį blogu tautiečiu ir ignoravo jį. Ir aciu tokiu susiskaldymu žmonių visai nedaug tepisirinko: apie 200.

Vakaro programos buvo labai įvairūs ir turtingas. "Aušros" choras, benas ir atskiri dainininkai pavašino svečius puikomis dainomis. Ypač atsižymėjo p. le K. Varnagiriutė, kuri puikiai padainavo "Kur bakuzė samanuo-ta" ir padekliamavo su dideliu gabumu "Jau baigė staugt ka-nuolės." P. le Ona Karkodūtė padainavo gražiai "Yra šalis" ir Jonas Silkauskas "Barkarole".

Susirinkimo vedėjas, p. Jonas Malisauskas, perstatė pirmoju kalbėtoju p. Živatkauskį, Susiv. L. A. prezidentą, kuris karštoje prakalboje kvietė visus dėti aukas Tautos Namams ir ragino lietuvius prisidėti prie S. L. A., nurodydamas, kokią naudą žmogus iš to apturi. Dakaras Basanavičius šį vakarą negalėjo kalbėti, nes bevaizdėdamas persisaldė gerklę ir Shenandoah užkimo, todėl vos tik to minučių tegalėjo kalbėti. Dar kiek dainų ir muzikos įpynus, buvo perstatyta kalbėtojas iš Chicagos, p. St. Tananevičia, kuris papiekė visą nesąmones socialistų laikraščių apie Tautos Namus platinamas; nurodė, kaip rėmė šį sumanymą visai tautiečiai ir tautiškoji spauda ir kaip gausiai aukėjo kitos kolonijos. Chica-giečiai sudėjo Tautos Namams \$6,000, bet, sakė kalbėtojas, dar to negana: jie pasidžėdo dėti, kol tie namai nebūs pastatyti, o, pastatius, aukans dėlei jū užsilpnė sau garbę stovėti vienoje eilėje su karžygiais iš "Kovos" ir "Laisvės".

Pasiėgiant prakalbos, Richmondiečiai parengė pokylį atsiveikimui su Svečiais. Pokylįj dalyvavo apie 115 ypatų. Laikė pokylio (banketo), žinoma Philadelphiai lietuvių-artistų, p. le Marė Karužiutė, padainavo savo dailią skambančią soprano kelias tautiškas dainas, kuomi labai pradžingino kaip Gerbiama Svečius, taip ir visą publiką. Potam kalbėjo skantiejai: p. J. O. Sirvydas iš "Vienybės Lietuvių", p. V. K. Račkauskas, "Tėvynės" redaktorius, p. A. L. Reikow, p. A. Dambrauskas (pirmas iš Moksleivių Ratelio "Meteoros"); pagaliaus Dr. Basanavičius ir p. Yčas. Bankietas tęsėsi iki 12:30 val. nakties.

Richmondiečiai išnešė labai didelį įspūdį iš Gerbiamųjų Svečių atsilankymo. Tautiškas susipratimas, tėvynės meilė, paaiškinti ir pasigilino. Žmonės ketina rinkti dar daugiau aukų Tautiškiems Namams, nes kai-kurie žmonės, apkavilinti socialistų agitacija ir kun. Miluko, dabar suprato savo klaidą ir nori ję pataisyti.

Prakalbos Plymouth, Pa.

Iš Pittston svečiai, pono St. Tananevičiaus lydimi, važiavo į vieną iš seniausių kolonijų, kur gyvena ir mirė garsus mūsų rašytojas ir vienas iš atgaivintojų Amerikos lietuvių tautiškos dvasios, kun. Aleksandras Burbas. Si vieta buvo žinoma, kaip mūsų literatūros žydinys. Čia lietuvių budavo gerai susipratę, turėjo šviesius dvasiškus vadovus, kaip kun. A. Burbas ir kun. Jonas Žilinskas, čia ilgą laiką jie leido "Vienybę Lietuvių" ir daugelį lietuviškų knygų.

Bet, kaip greitai lietuvių iškriko, čmė dalytis į partijas, tai ir jū dvasia nupuolė, gerų vadovų netekus, ypač kuomet jū vietą užėmė ir parapijos priešakyje stovėjo visai neatsakanti žmonės. Užteko pabuti 5 meatus kun. Saulinskiui, ir visas darbas, visas trisias jo pirmtakų tapo beveik panaikintas.

Svečiai važiavo į Plymouth, tikėdamiesi rasti čia tvirtą organizaciją, gerus ir darbščius tautiečius ir taipgi gerą Tautos Namų paramą. Bet pasirodė kas kita. Jau į Pittstoną delegatai atvykę svečių pas save kvietė prašė nevažiuoti pas kleboną, kun. P. Gugį, kuris, jū nuomone, esąs neprielankus šiam reikalui. Jau šis vienas faktas liūdija, kad vienybės pas Plymoutho lietuvių nebėra, jei išvieno visai negali susitelkti, kad svečius patiktus ir jū darba parengus.

Prakalbos buvo rengiamos dviejų draugijų—šv. Juozapo ir Lietuvos Sunų, visai ignoruojant viršinietę kunigą P. Gugį. Kuomet kunigas P. Gugis patarė paruo

KAPITONAS LAIVO PASA-
KOJA APIE SAVO LAIVO
ŽUVIMĄ.

Sudegusio laivo "Volturno" kapitonas Inch, pribuvęs į New Yorką su kitais išsigelbėjusiais pasazieriais, papasakojo apie savo laivo sudegimą. Tai buvo prastai jureivio pasakojimas, bet visos baisenybės ir pavojus, per kurį perėjo Volturno pasazieriai, aiškiai jame atsispindi. Štai jo pasakos:

— Spatio 9 d., 6 val. 50 m. išryto, kada laivas buvo 49° 12' geogr. platumos ir 34° 51' geogr. ilgumos, gavau pranešimą nuo vyriausiojo oficeriaus, kad yra ugnis laivo skyriuje No. 1. Į penkias minutes po tam pasirodė liepsnos per dūno duris tame pačiame skyriuje No. 1, kurios uždegė visus ant dūno esančius medinius įrankius.

— Vyriausias inžinierius, bevielinis telegrafistas, jureiviai ir aš sumazinavome laivo greitumą ir atkreipėm į prieš vėją, kad galime būti paleisti garinės ugnies gesinimui prieštais. Liepsnos tuom tarpu vis labiau pradėjo plėtotis ir greitai laiku į viršūnę pasiekė net priešakiniuo mačo liampos augstumu, tokiu būdu atkirsdamas iš apačios kelią sėdinčiam mačo "izde" sargui-jureivui, kuris ten pat ir sudegė, pildydamas savo pareigas.

— Visa eilė eksplozijų pasidarė ir išdraskė saloną ir laivo ligonitų pačiam laivo vidury, tuom pačiu laiku sugadinama laivo kompasa ir vairo mašinerijas. Kaip tik liepsnos pradėjo mūstis per dūno (palubos) duris, aš paliepiu šaukti pagelbos per bevielinį telegrafą.

— Kadangi buvo aišku, kad laivo nuo pražuties negalima bus išgelbėti, tai aš liepiau prirengti gelbėjimosi valtis, pripildyti jas reikalinga provizija ir nuleisti į jures su pasazieriais. Laivas siubavo ir vartėsi neįsipaikytai.

— Valtys No. 13 ir 5 tapo sudaužytos, bet valtis No. 2 tapo nuleista į vandens jį II klasios pasazierius po priežiūra vyriausiojo oficeriaus H. P. Miller. Kaip tik ši valtis spėjo nuo laivo atsitraukti, ir apvirto ir visi pasazieriai sukruto į jures. Po to valtis atvirto atgal ir keletas jureivių sugebo nusistvirtinti už jos ir įsirioginti į ją atgal, — vyriausias oficerius buvo vienas iš tokių.

— Valtis No. 6 tapo nuleista ir išplaukė laimingai su 3-čios klasios pasazieriais po vadovystę ketvirtitojo oficeriaus Langsel. Valtis No. 7, laike jos nuleidimo, buvo įmūsta po įdubusiu laivo užpakaliu ir tapo sudaužyta į skiedras.

Tuom tarpu vyriausias inžinierius, du jureivai ir aš pats kovojome su liepsnomis, ir išrodė lyg kad butume jas apgaile. Aš išdaviau paliepiam nuleisti daugias valčių, nes tuom laiku buvau gavęs žinio nuo Carmanijos, kuri sakė, kad ji tikisi pasiekti mus apie 11 val. prieš piet. Gelbėjimosi diržai tapo išdalinėti ir uždegti kiekvienam pasazieriui. Pasazieriai dabar pradėjo maždaug nusiraminti. Maistas tapo jiems išdalinamas.

— Devintą val. išryto suradome, kad anglių aruodas buvo visas liepsnose. Kadangi, dėlai pasidarosio gazo, negalima buvo sustabdyti ugnį anglių aruode, tai hermetikos aruodo duris tapo uždarytos ir paleista ant ugnies vanduo į aruodą per duris No. 2; nežinuriu, ar tai, visą laiką ugnis vis angio didyn.

— Apie 11 val. atvyko Carmanija ir nuleido valtį, bet, iš priežasties smarkių vilnių, ji negalėjo laivo pasiekti. Paprasčiau Carmanijos jėskoti mūsų nusileidusios valtys No. 2. Laivas Seydlitz atvyko ir taipgi nuleido valtį, kurios vienok taipgi negalėjo mūsų laivo pasiekti. Apie 3 val. popiet Carmanija sugrįžo ir mėgino pasiekti mūsų laivo, nuleidama gelbėjimosi troptus, bet visi jie tapo vilnių pernešti toli nuo mūsų laivo.

— Suteimant atvyko dar kelias laivų. Laivas Kroonland nuleido savo valtį, kurios keturis sykius mėgino prie mūsų laivo priplaukti, bet vis pernėk: kiekvieną sykį jos tapo vilnių šalin nustumtos.

Pusiaur dešimtą vakare salionas ir jūrinį žemlapių kajutos tapo liepsnų apimtos. Dėnis, kapitono tiltas ir visas priešakyje laivo

kaminių pleškėjo liepsnose. Pompos ir dinamomasinos sustojo dėlai garo stokos. Marconi (bevielinio telegrafo) operatorius siuntė telegramus su pagelba akumuliatorinėms (zoposto) baterijoms net iki 11 val. vakare, kada nauja eksplozija nušėdė visą kapitono tiltą ir nutraukė bevielinio telegrafo vielas.

— Keletas laivų tuom tarpu arčiau degančio laivo prisitartinė ir kalbino Volturno pasazierius šokti jūrėna. Kurie tai padarė, tapo iš jurių valtimis išgaudyti. Apie vidurnaktį pagelba tapo pertraukta, nes buvo pertamsu ir negalima buvo valčių įžiūrėti. Ugnis tuom tarpu persidėjo per III-čios klasios moterių kajutas ir užpašalė laivo dalį, bet mes sėpėme šitą žinią nuo pasazierių (kad nesukeltus didesnės desperacijos) ir jie pradėjo tą baidą naktį gana ramiai.

— Vyriausias inžinierius, bevielinis telegrafistas, jureiviai ir aš praleidome naktį, dirbdami mažus troptelius, kurie būtų reikalingi, jeigu kartais ugnis būtų prasimušusi per dūno lubas pirm pradėsiant aušti.

— 5 val. 15 min. išryto atplaukė pirma valtis. Sturmas ir jureis truputį nusiramino, ir gelbėjimo valtis galėjo prie mūsų laivo prieiti; pasazierius pradėjo greitai nuo degančio laivo kelti valtis. Visi laivai, stovinti aplink Volturno, išsiuntė savo valtis. Dabar mes jau galėjome pripildyti pasazieriais tris valtis išsiek.

Pasazieriai užsilaikė tvarkingai, jokios panikos nebuvo ir tik moteris, pamatę, kad pagelba jau čia pat, neišlaikė ir pradėjo verkėti iš didelio sujūdimo. Apie 8 val. išryto visi pasazieriai ir jureivai, skatliuote apie 400, laimingai tapo nuo degančio laivo nukelti. Aš apjieskojau laivą pats ir, nerasdamas daugiau nei vieno ant laivo, nusprendžiau jį apšviesti, nes liepsnos jau persimušė per dūno duris No. 3. Taigi, su likusiais jureiviais-persikėliau ant Kroonland.

— Iki šiol nieko negirdėjome apie dvi pražuvusias valtis. Prasita kitų perplaukiančių laivų, kad dabotų, ar kartais jų neuras kur jūrėse.

NELEMTAS DARBAS.

Šita raštelė, kurio autorius yra numas žinomas, kaip socialistas, įdėdame vien todėl, kad jis, menamo, nerastu sau vietos socialistų laikraščiuose, ir todėl, kad mūsų socialistai turėtų progą išgirsti balsą savo išmintingųjų draugų. Už jos "išvartumą" mes nenorime imti atsakomybės. Redakcija.

Zinodamas, kad "Lietuva" visados duoda vietos išreikšti nuomones visokiomis sriovėmis, prašyčiau, kad ir šiam straipsnėliui suteiktų vietą savo skiltyse.

Viskam yra rubežius, savo rybos, savąj kėlias, kuriuom bile koks darbas, ar judėjimas privalo eiti. Jeigu bile koks judėjimas išseina iš aiškiai proto leidžiamų rėbų, jeigu bile varomas darbas išsokia iš savo vėžių, tada nesunku atspėti, kad ar anksčiau, ar vėliau jam grėsia sprando nusisukimo pavojus.

Tos mintys ypačiai grūdasi į galvą, atsižvelgus į tuos duobtus kelius, kuriais pradėjo pastaraisiais laikais risti mūsų lietuviškas socializmas.

Mūsų socializmas Amerikoje neturi jokių išminties diktuojamų rėbų; jis, jeigu spėsti pagal pakutinius prajovus, neturi jokio kelio, kuriuom jis samoningai turėtų eiti; jį nešioja vėjas, drasko audros, ir jis, vietoje nešus į suomenėi šokią-tokią gyvenimo viltį, šokią-tokią naudą, priešingai virsta į banditą, kurisai vidurdienį ant tiesaus kelio užpuldinėja ramiai einančius savo keliu žmones.

Ištikro, arčiaus prisizūrėjus paskutinių laikų hecoms, kurias mūsų taip vadinami socialistai išdirbinėja, atvykus čia Mokslo ir Dailės draugijų pasiuntiniams, ir sulyginius juos su darbaus paręsėjusios Rusijos taip vadinamais judašimtiškos partijos, sunku surasti jų taktikoje bent kokį skirtumą.

Kaip anos menkos šlovės juodosios Rusijos šimtinės daro Rusijoj žydų pogromus ir, pasiremiamos žmonių tamsumu bei jų alku fanatizmu, platina tarp Rusijos tautų neapykantą, taip čia labai panašūs frankius ir panašų

sulyg savo tendencijos darba vopos musų Lietuvij Socialistų Sąjungą, atvykus Amerikon Mokslo ir Dailės Draugij atstovams, — gerb-jems Dr. J. Basanavičiui ir M. Yčiui.

Kas gali išdrįsti plėsti garbė tokiuam užsitarnavusiam vyrui, kaip Dr. J. Basanavičiui? Ištikro, niekas kitas to neįdrįso padaryti, kaip tik judašimtis, artimiausioj to žodžio prasmėj. Kas gali išdrįsti viešai per laikraščių skiltis penėti savo skaitytojus tokiu kliaurai supavusiu maistu, tokiomis malagystėmis ir apšmeižimais tytyti, kurios su taip dideliu pasivisintumu darbuojasi labai lietuvių liaudies? Kas, paantrintu, gali turėti drąsą panašiai darbininkus mulkinti, kaip tai mūsų "Laisvė" arba "Kova" — tie oficialiai ir pusiau oficialiai Lietuvių Socialistų Sąjungos organai, — daro?

Pats budamas socialistu, aš prisizūrėjus tiems jų niekingiems darbams, nesidoriu vienok apkalbinti viešai visą Socialistų Sąjungą prieš visuomenę, kaip juodašimtišką partiją, kuri šiaud tarp lietuvių varo bjauriausį ir purvinausį darbą, kokį kada-nors lietuvių tauta yra mačiusi; kaip partiją, kurioj šiaudien padoriuam žmogui yra perangsta, pertvanku ir gėda priklaityti. Ir prie šitos savo viešai išreikštos nuomonės pasiliksiu patol, pakol tieldu laikraščių, jų vėdejai, pasekėjai ir pritarėjai neatsauks savo to niekingo darbo, kurį jie varo, idant suardyti lietuvių vienybę, idant paskandinti lietuvių liaudį tamsomus bangose, idant padaryti iš lietuvių dvasios ubagus ir civilizuoto pasaulio pastumdėlius.

Sirdis plyšta, matant tuos tikrai chuliganiškus Lietuvių Socialistų Sąjungos vadovų darbus, varomus viešai raštu ir gyvu žodžiu, ir vis kad kuoburiausiai apšmeižus, nežmoniška išniekinus Dr. Basanavičių ir M. Yčią, idant sukleis kaip nors visuomenę, idant sugriovus Tautiškojo Namu Vilniuje statymą.

Štai neseniai tilpo ir "Darbininkų Viltys" (num. 39) viešas "papeikimas" tiems, kurie pasirašė po protestu prieš nesvarią "Kovą" ir dar neįsėvare "Laisvę". Jis yra padarytas vardu Liet. Soc. Sąjungos 28-os kuopos.

Jis, teisybė, yra mandagioji formų parašytas ir bent už tai šiai kuopai galima duoti kreditą. Tačiau, kaip nąjivus yra jo motyvai! Kuopa aiškina, kad "mes duodame laisvę žodžio kiekvienam išreikšti savo nuomonę... Klausiu: kokią nuomonę? Ar tai tame yra laisvė, kad minėtuose laikraščiuose išreikšti "laisvę" styksčiausius melus, pilti paguodos vertiems žmonėms kibirus pamazyg už tą darbą, kurį patįs jųs neva pripažįstame geru? Ar laisvė yra tame, kad žmonėms garbė plėsti, leidžiant įvairiausius styksčius pasakulus? Ar tai tame yra žodžio laisvė? Ar tai tame yra socializmas ir jo principai?...

Dar, tarsi juokams, priduriama ten pat: "tas klaidų nedaras, kas nieko neveikia," ir tuomi lyg pripažįstama tų laikraščių klaida. Tačiau, ar nežinoma, kas su "klaidų" darėjais daroma? Syki dovanojama (jeigu tai buvo sąžiniška klaida), antrą syk duodama patėmijimą, o trečią syk ir "rykštele pagrasinama"... O kas gi šitų "klaidų" darėjus "Kovą" ir "Laisvę" bandė pamokinti, pažaboti? Ar jus, tie patys peikėjai, bandė bent puse lupų pakelti balsą ten, kur jus turėjo tiesą tą balsą kelti; ten, kur jus patį vardas, kaippo tos organizacijos narių, yra mindžiojamas ir dar komas jusų pačių organų negirdėti purvinais pasielgimais. Kodėl gi jus, mylinti ramybę ir vienybę (kaip jus sakotės) nepakelėt balso, prieš tą šmeižikų, klia, susidariusią prie jusų organų? Ant jusų pačių puola didė dalis tos kaltės, nes jus, kaip tomai, solidarizuojat su anos klamos nešvariais darbais, kuriems akys visuomenės, akys išmintingų žmonių jokių išeisinių surasti negalima.

Rasite, kas pasakys, kad negalima kaltinti visą Sąjungą, tik jos vadovus... Ne, visa Sąjunga, neišskiriant nei vieno nario, yra kalta, nes tyfėjimui pritaria, atsispausti, iš galvų išėjusių savo vadovų niekingiems kultūros griovimo darbams.

Aliskinimas, būk tik ant ypatingų užsiuolama, o Tautos Namams, tik, socialistai! pritaria, būk ir yra veidmainingas. Tai buvo ir yra šiandienos užsindigimas prieš pasipildinimą visuomenę. Apie tai vis, žinojo ir pagaliau patįs viešai: apie tai pasisakė Bethlehem, Pa.

"Pirmyn", "Kovą", "Laisvę" etc....

Gėda, amžina gėda už panašios ryšies nekultūriškus darbus. Tokios gėdos mes lietuvių susilaukti nesitikiame.

St. Miljauckas.

Pašnekėlių Kampelis.

332. Kaip planetos gaudo kometas?

Kometos yra tais dangaus kūnais, apie kuriuos iki šiol galima mažiausia ko nors tikro ir tvirto pasakyti. Tuom tarpu, kaip saulė, planetos ir šitų palydovai yra kūnai, apie kurių sudėjimą, pašimą, judėjimą ir t. t. astronomija gali pasakyti daug griežtai ir galutinai išsirtų tvirtinimų, apie kometas kalbėti, remiantis beveik vienais spėjimais. Teisybė, negalima sakyti, kad astronomija negalėtų visai niekuo tikro apie kometas pasakyti. Prie tikrai žinomų ir išsirtų dalykų priguli kometų judėjimai. Apie tuos judėjimus galima daug kas pabyloti. Kometų judėjimai taipogi rodo, kaip auga saulės sistemos narių skaitlius, arba kitais žodžiais, kaip atlekiančios iš begalinės ir berybinės erdvės kometos prisitartina prie saulės sistemos, tampa čionai, dėlai priežasčių, kurios žemiau išgulydotos, sulaikomos ir pradeda sukitis apie saulę, t. y. pasidaroma tikrais saulės sistemos nariais.

Pradedant apie tai kalbėti, mes turime suprasti, kas tai yra kometa? Kiekvienas, žinoma, greičiausiai, kad tai yra dangiškas kūnas, kurisai kol netampa saulės sistemoje pagautas, yra amžinu skraiduoliu berybinėje erdvės platumoje. Kometa nežinia iš kur pasirodo, išneria iš tamšios erdvės anoj saulės sistemos pusėje, prisitartina prie saulės, tampa matoma, kaipo dangiškas kūnas su šilpnai šviečiančia galva-kamuoliu, kuri apgaubta lengva apvalios ukanos skraiste, ir nuo galvos einančia ilga šviečiančia uodega, kurią žmonės, pamatę, pradeda nugastauti, laukti svieto pabaigos, maldauti dievą pašalinti jųj įsivaidsintą bausmę ir t. t.; jeigu kometa netampa saulės sistemoje nuveikta, ji, apskui apie saulę, lėtai ir išdidžio išseina vėl berybinė toulonon, kad daugiau jau čionai nesugrįžus, kad amžinai iš musų akių išnykus. Bet nelengva užklydusiam pas mus "į svečius" planetai vėl išlysti. Taitum musė vortinklyje, dažniausiai lieka ji saulės sistemoje pagauta ir priversta keliauti apie saulę, kaip ir kiti saulės palydovai.

Kaip tai atsitinka, ir ar lieka kometa lygiu su planetomis saulės sistemos nariu? Pažiūrėkime. Kas per priežastis verčia kometą prisitartinti prie saulės? Mes žinome, kad gantoje yra galingas įstatas, kurio vardas yra "pritraukimas" arba paprastai sakant, sunkumas. Kiekviena medžiaga pritraukia prie savęs kitą medžiagą. Jeigu tai yra liudoje erdvėje, vienas kūnas skudina prie kito. Saulės jiega pritraukia prie savęs planetas, pritraukia iš toulonon ir kometas. Bet kodėl jos nepuola tiesiog ant saulės ir tenai baisyje ugnyje nesudega? Taip būtų jeigu nebūtų kitos jiegos, pritraukimo jiegi priešingos. Tai yra judėjimo jiega. Planetos, nors jos saulė ir labai traukia prie savęs, nepuola, nes greitai sukasi apie saulę. Jas judėjimas norėtų nuvesti visai šalin nuo saulės, nuvesti toli į berybinę erdvę. Tačiau saulės pritraukimas neleidžia joms ten nueiti. Bet vistiek, jeigu saulės pritraukimas būtų didesnis už planetoje bėgimo jiega, planeta turėtų pulti ant saulės. Taipogi, jeigu planetos bėgimo jiega būtų didesnė už saulės pritraukimą, planeta turėtų nuskreisti nuo saulės tolyn. Tačiau abi šios jiegos yra lygios. Todėl planetos, negalėdamos, ačiu saulės pritraukimui, nuskreisti, turi sukitis apie saulę. Tasai planetų judėjimo kėlias yra maždaug apvalus.

Pažiūrėkime dabar, kaip yra su kometomis. Jos, saulės traukiamos, eina prie saulės artyn, Juo tolimas tarp saulės ir kometos mažinasi, juo pritraukimo jiega didinasi, ir kometa greičiau lekia. Jeigu nebūtų saulės pritraukimo, kometa praeitų pro šalį. Bet saulė traukia ją prie savęs. Pasiduodama tai jiegai, kometa pradeda lenkti savo taką, kol neprieina arti prie saulės. Čia iš vienos pusės didžianis saulės pritraukimas, iš kitos — neįsipaikytas kometos greitis. Kometa pasiduoda saulės, aplenkia ją. Bet bėgimo jiega didelė. Ir štai kometa, ištrūksta iš saulės, tarant, nagų ir pradeda tolintis į ten, iš kur atėjo: bėgalinė erdvė. Saulės, jos, kometos, neapveikė. Ramiai šioji grįžta sau atgal. Bet ne taip lengva tai yra padaryti. Saulė turi daug šeimynos — planetų. Jos už savo močiutę užsėdusios ir pagelbės jai išlošti jau prazudytą kovą. Gerai, jeigu kometa pataikė išsprukti tokiu tarpu, kur planetų nebuvo tuom kart. Bet jeigu ji pakėlė užsisakę kūrą nors planetą, tai išaujo prasidės kova, ir šį kartą sunku kometai tikėtis išlošti, nes ji jau "nuvargus", vis lėtin ir lėtin pradeda bėgti. Planeta, pro kurią kometa keliauja atgal, patraukia ją sąvep. Ir išaujo turi kometa lenkti savo kelią. Apibėga ir apie planetą. Bet čia saulė jau vėl traukia prie savęs. Noroms-noroms kometa turi vėl atkurti savo kelią apie saulę. Bet dabar jau ji nebėga berybinė toulonon. Ji ateina iki tai vietai, kur planeta užkrito į kelią ir vėl grįžta prie saulės atgal. Tokiu būdu amžina skraiduolė rado sau namus. Nuo dabar jį reguliariai darys savo paskirtą kelionę.

Tokių "pagautų" kometų kėlias, kaip iš augščiausio pasakoto galima buvo suprasti, žymiai skiriasi nuo planetų kėlių. Planetų kėliai, arba kaip sakoma, orbitos, yra daug-maz apvalūs. Kometų kėliai yra labai pagilas. Planeta savo judėjime suliginamai yra maždaug vieno kiamės atstume nuo saulės. Kiti kėliai yra su kometomis. Jos taip visai prisiartina prie saulės, tai užeina iki tai vietai, kur planeta užkrito į kelią ir vėl grįžta prie saulės atgal. Tokiu būdu amžina skraiduolė rado sau namus. Nuo dabar jį reguliariai darys savo paskirtą kelionę.

333. Kokios žuvys turi savo locnas lempas? Rodo, tai yra nuostabus dalykas, bet tokių žuvų ištikrųjų esama. Yra tai gilių vandens žuvys. Jos turi savo kūne tikras lempas, kurių pagelba apšviečia sau kelią. Kiekvienas žino, kad vanduo nors ir praleidžia šviesos spindulius, bet vis-gi jų sulaiko. Ir juo vandens sluogius yra storesnis, juo daugiau sulaiko jisai šviesos spindulius. Kitais žodžiais sakant, juo didesnė gėlis, juo tamsiau joje. Galop, ir labai gilius vandens vietas šviesa visai nepasiekia; tenai viespatuoja amžina tamsa. Tačiau, gyvunų yra ir labai didelės gėlės, Ačiu amžinai tamsai, tenai yra susitvėrusi gamtinė "kolonija". Kaip žinoma, jeigu gyvūnas nevartoja kurio nors savo organų, tasai organas

pradeda silpnėti, netekti jėgų ir galop visai apmiršta, arba, kaip sakoma, atrofuojasi. Taigi, amžinoje tamsoje akis neretėkaligė. Daugelis jurių gelmių gyvūnų akių ir neturi. Yra tai amžinai akli sutvėrimai. Bet ne visi jie tenai toki. Esama tokių, kurie ir toje amžinoje tamsoje akių nenustojo. Tokie gyvūnai, neturėdami gamtos duotos šviesos, įsitaisė savąj. Gilių vandens žuvys turi savo kūne tam tikras lempas, kurias pagal savo norą gali užžiebtį, arba vėl užgesinti. Kuomet jos patėmija, kad artinasi koksai nors pavojus, tai užgesina savo lempas ir, tokiu būdu pasislėpdamas tamsoje, išvengia pavojaus. Tos žuvys paprastai turi vieną arba dvi lempas savo kaktoje, viršūj akių. Kai-kurios tų žuvų turi iš šonų po keletą lempelių, kartais net po visą tūziną. Yra tokių, kurios šviesą turi prisitabinusios ant tam tikro neva šniurelio toli nuo savęs. Visa žuvis yra pasislėpusi toliaus tamsumoje. Tōkiu būdu ji, pati budama nematoma, puikiai mato, kas dedasi aplinkui.

Yra viena įdomi gilių vandens žuvų ypatybė. Kaip žuvys, gyvenančios vandens paviršiuje negali gyventi gilumoje, taip gilumos žuvys tuojaus miršta, jeigu jas ištraukti iš gėlės. Ne tik miršta. Jeigu jas ištraukti ant viršaus, tai jos trūksta, arba sprogsa. Taip yra dėl sekantios priežasties. Vanduo juo giliau, juo labiau spaudžia. Didelės gilumose yra labai stiprus spaudimas. Tat žuvies kūnas, idant vanduo jo nesutrūktų, yra taip sutaisytas, kad iš vidurio yra stumimas, lygus vandens spaudimui. Ištraukus žuvį ant viršaus, vandens spaudimas išnyksta, ir išvidurinis stumimas, nerasdamas sau iš lauko pasipriešinimo, susprogdina žuvį. Paviršiaus gi žuvys tampa, dėlai tų pačių, tikrai atbulai paimty, priežasčių, sutrintos.

334. Kur yra didelis tiltas, padarytas iš vieno medžio gabalo? Toksai tiltas yra California valstijoje, permaistas per San Joaquin upę. Tasai tiltas turi suviršinim 100 pėdų ilgumo. San Joaquin upė išpradžių teka kalnuose ir yra labai smarki. Ačiu sriovės greitumui, pakiusi upė labai dažnai nuneša pertiestus per ją tiltus. Tai atsitinka ypač, kuomet pradeda tirpti sniegas Sierra kalnuose. Kad išvengus visų nemalonių ir trūkdesių, surištų su tiltų nuplovimu, vienoje vietoje, ties Sierra National Forest, yra pertiestas roo pėdų tiltas. Tasai tiltas pertiestas tokioje aukštumoje, kad pakilęs vanduo negalėtų jo nutyti. Visas to tilto ypatingumas yra tame, kad jisai yra padarytas iš vieno medžio gabalo. Tiltui statyt, atvežta milžiniškas medis ir permaista per upę. Permaisto medžio vidurius paskui išpjauta, ir tiltas jau padarytas. Kuomet keleta galvijų eina per tiltą, jisai visas juda ir supasi. Idant nelaimių išvengus, iškrastytį jisai apkaustytas geležim. Tokiu būdu tasai tiltas ant tiek stiprintas, kad jisai atstoja kiekvieną, kad ir brangiausią tiltą. Jo pastatymas apsiėjo tikrai apie \$7,000.

335. Koksai laikraštis ilgusiausį gyvavo? Seniausiu laikraščiu galima skaityti chinų laikraštį "King Bao", kurisai nesenai, ačiu dabartinio Chinijos prezidento Yuan Shi Kai persekiojimams, turėjo paliauti ejęs. Tasai laikraštis buvo uždegtas 400 metuose po Kr. užgimimui ir per suviršinim 1,500 metų buvo reguliariai leidžiamas. Išpradžių jame tilpo šiuos vien iš Chinijos, vėliaus ir iš kitur. Pirmasai to laikraščio numeris buvo atspausdintas ant 10 lapų geltono šilko ir išsiuntintas visiems augštieks Chinijos valdininkams.

336. Kas toks buvo Dante? 337. Kaip nuvalo laivų dugnus nuo prisilėjęsų gyvūnų? 338. Kur yra medis žemės pavirlinkas? 339. Kuomet įtaisyta biliardai? (Atsakymai bus kitam numerij).

pradeda silpnėti, netekti jėgų ir galop visai apmiršta, arba, kaip sakoma, atrofuojasi. Taigi, amžinoje tamsoje akis neretėkaligė. Daugelis jurių gelmių gyvūnų akių ir neturi. Yra tai amžinai akli sutvėrimai. Bet ne visi jie tenai toki. Esama tokių, kurie ir toje amžinoje tamsoje akių nenustojo. Tokie gyvūnai, neturėdami gamtos duotos šviesos, įsitaisė savąj. Gilių vandens žuvys turi savo kūne tam tikras lempas, kurias pagal savo norą gali užžiebtį, arba vėl užgesinti. Kuomet jos patėmija, kad artinasi koksai nors pavojus, tai užgesina savo lempas ir, tokiu būdu pasislėpdamas tamsoje, išvengia pavojaus. Tos žuvys paprastai turi vieną arba dvi lempas savo kaktoje, viršūj akių. Kai-kurios tų žuvų turi iš šonų po keletą lempelių, kartais net po visą tūziną. Yra tokių, kurios šviesą turi prisitabinusios ant tam tikro neva šniurelio toli nuo savęs. Visa žuvis yra pasislėpusi toliaus tamsumoje. Tōkiu būdu ji, pati budama nematoma, puikiai mato, kas dedasi aplinkui.

Yra viena įdomi gilių vandens žuvų ypatybė. Kaip žuvys, gyvenančios vandens paviršiuje negali gyventi gilumoje, taip gilumos žuvys tuojaus miršta, jeigu jas ištraukti iš gėlės. Ne tik miršta. Jeigu jas ištraukti ant viršaus, tai jos trūksta, arba sprogsa. Taip yra dėl sekantios priežasties. Vanduo juo giliau, juo labiau spaudžia. Didelės gilumose yra labai stiprus spaudimas. Tat žuvies kūnas, idant vanduo jo nesutrūktų, yra taip sutaisytas, kad iš vidurio yra stumimas, lygus vandens spaudimui. Ištraukus žuvį ant viršaus, vandens spaudimas išnyksta, ir išvidurinis stumimas, nerasdamas sau iš lauko pasipriešinimo, susprogdina žuvį. Paviršiaus gi žuvis tampa, dėlai tų pačių, tikrai atbulai paimty, priežasčių, sutrintos.

334. Kur yra didelis tiltas, padarytas iš vieno medžio gabalo? Toksai tiltas yra California valstijoje, permaistas per San Joaquin upę. Tasai tiltas turi suviršinim 100 pėdų ilgumo. San Joaquin upė išpradžių teka kalnuose ir yra labai smarki. Ačiu sriovės greitumui, pakiusi upė labai dažnai nuneša pertiestus per ją tiltus. Tai atsitinka ypač, kuomet pradeda tirpti sniegas Sierra kalnuose. Kad išvengus visų nemalonių ir trūkdesių, surištų su tiltų nuplovimu, vienoje vietoje, ties Sierra National Forest, yra pertiestas roo pėdų tiltas. Tasai tiltas pertiestas tokioje aukštumoje, kad pakilęs vanduo negalėtų jo nutyti. Visas to tilto ypatingumas yra tame, kad jisai yra padarytas iš vieno medžio gabalo. Tiltui statyt, atvežta milžiniškas medis ir permaista per upę. Permaisto medžio vidurius paskui išpjauta, ir tiltas jau padarytas. Kuomet keleta galvijų eina per tiltą, jisai visas juda ir supasi. Idant nelaimių išvengus, iškrastytį jisai apkaustytas geležim. Tokiu būdu tasai tiltas ant tiek stiprintas, kad jisai atstoja kiekvieną, kad ir brangiausią tiltą. Jo pastatymas apsiėjo tikrai apie \$7,000.

335. Koksai laikraštis ilgusiausį gyvavo? Seniausiu laikraščiu galima skaityti chinų laikraštį "King Bao", kurisai nesenai, ačiu dabartinio Chinijos prezidento Yuan Shi Kai persekiojimams, turėjo paliauti ejęs. Tasai laikraštis buvo uždegtas 400 metuose po Kr. užgimimui ir per suviršinim 1,500 metų buvo reguliariai leidžiamas. Išpradžių jame tilpo šiuos vien iš Chinijos, vėliaus ir iš kitur. Pirmasai to laikraščio numeris buvo atspausdintas ant 10 lapų geltono šilko ir išsiuntintas visiems augštieks Chinijos valdininkams.

336. Kas toks buvo Dante? 337. Kaip nuvalo laivų dugnus nuo prisilėjęsų gyvūnų? 338. Kur yra medis žemės pavirlinkas? 339. Kuomet įtaisyta biliardai? (Atsakymai bus kitam numerij).

336. Kas toks buvo Dante? 337. Kaip nuvalo laivų dugnus nuo prisilėjęsų gyvūnų? 338. Kur yra medis žemės pavirlinkas? 339. Kuomet įtaisyta biliardai? (Atsakymai bus kitam numerij).

VIETINĖS ŽINIOS.

Simano Daukanto dr-jos 20 m. apvaikščiojimas atsisbuvo išdėlingai pereitą nedėdienį sv. jurgio parapijinę svetainę ant Bridgeporto. Apvaikščiojimas buvo surengtas sujungtomis spēkomis Sim. Daukanto dr-jos, "Birutės" ir "Dramos" draugijų. "Dramos draugijos" artistai įgabilai sulošė Lisensko-Končičiaus trijų veiksmų juokus "Gyvieji Nebašinkai," "Birutės" dainorai, vadovaujant p. Pociui, pavaišino skaitlingai susirinkusią publiką dainomis, kurios, reik pripažinti, nusisekė labai gerai. Nuo muzikališko programos dalies, kurią išpildė "Lietuvos" benas po p. Sarpaliaus vadovystę, taip pat nieko daugiau negalima būtų reikalauoti.

Kulminacijinis iškilmės punktus buvo apdovanojimas užsitaravusių senų šios draugijos narių dovanomis pavydale aukšnių žiedų su Simano Daukanto paveikslu žiedo akyje. Ant scenos įteikta šias dovanas sekantiems Simano Daukanto draugijos veteranams: A. Olsevskui, "Lietuvos" leidėjui, P. Jonačiui, J. Palioniniui, J. Baurkui, J. Bacciviciui, J. Zymanciui ir M. J. Damijonaičui, kurie visi turėjo ir tam tinkamas prakalbas. Apvaikščiojimas padarė malonų įspūdį. Vėlytina šitai draugijai susilaukti ir laimingo "sidabrinio" jubilėjaus.

Iškilmės ant Town of Lake. Ateinantį nedėdienį atsisbuvo didėlis iškilmės ant Town of Lake, kur tą dien žada buti pašventinimas statomas lietuviškos, sv. Kryžiaus bažnyčios. Iškilmėse, apart skaitlingos dvasiškosios, dalyvaus 19 įvairių lietuviškų draugijų.

Ivairumai. Pereitą nedėdienį "Aušros" svetainėje atsisbuvo susirinkimas, komiteto, kurio užduotim yra išdirbti programą rengiamam Chicagoos apskrčio SLA. kuopų susivajavimui.

Pats Chicagoos ir aplinkinių S. L. A. kuopų atstovų susivajavimas atsisbuvo sekantį nedėdienį "Aušros" svetainėje, nuo to val. išryto.

Spatio 14 d. tapo palaidotas Juozas Belinis nuo Burnside, kuris, prieš 3 dienas nelaimingai tapo pagautas tarp karų ir, nutrenkus jį žemyn, tapo ir rautas sutrintas. Belinis dirbo prie III. Central geležinkelio kary ir buvo besirengiąs jau eiti namo, kada ta nelaimė atsitiko. Vėlonis pajėjo iš Vilniaus gub., Sventionų pav., iš Astraviškių sodžiaus. Lietuvoj paliko jauną moterį ir dvi dukteris. Vėlonis priglėjo prie 11

... kad Bridgeportą nuo tų bėgų apvalyti. Turėtų būti susauktas tam tikslui susirinkimas ir sutartas tam tikras reikalavimas, kuris atkreiptų policijos atidumą į šiuos nesilaikančius užsipildinėjimus.

To reikalauja nauda visų Bridgeportu lietuvių.

— Pranešama, kad vieton kun.

Steponavičiaus, klebono Apveizdos Dievo parapijos, paskirtas kun. Krušas iš Wakegan, Ill. Kun. Steponavičius jau perdavė raktus ir turi 8 dienas savo reikalų sutvarkymui. Pėrmains išaukta paskutinių laikų nesutikimais parapijoje.

— Namų pardavinėjimo firma Larkin ir Vizbaras perėjo į rankas p. A. Vizbaro, kuris nuo dabar veda reikalus jau ant savo locnos rankos.

— Susiorganizavo naujas lietuvių viešas knygynas po num. 1815 So. Union ave.

— P. Antanas Šliakis, baigęs siuomet teisių skyrių North-western Universitete, išlaikė galutinus kvotimus ir tapo prielais j advokatų profesijai; jaunais advokatais netrukus žada atidaryti ofisą ant Bridgeportu.

— "Liet." redakcijai atlikę kun. Demskis iš Scranton, Pa., kuris šiomis dienomis viesi Chicagoje.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. St. Mil. Įdėdame šiek tiek suvaling.

p. J. Jusevičius. "Ko pykstat" įdėsim į kitą numerį, jei tik vietos užteks.

p. J. J. Zilinskas. Mės norėtume gauti kopijų nuo tų dokumentų, po kuriais verčiamas darbininkus pasirašyti; tada mes apie tai galėsime plačiau parašyti.

p. Pivorunai. Labai gaila, kad mes nesuvaling. Jis reik tuo jaus pranešti, nes j "Vietinės žinios" ir viena savaitės suvalingos žinios buva paprastai persenos. Todėl pirmi versai tik paminti apie tai.

p. Burdingerius, Patimpas, F. Kuzbarskis, Lietuvos Sunas, St. Bankas, A. M., J. Oš. Juozas B., Sparnėlis, X. V., Jonušis. Peržiūrėsim ir, jeigu galėsim, suausdome šiek tiek numerį.

p. Jurg. dr. Jai, Rochester, N. Y. Turime dar keletą panašių protestų, tačiau mes šiuo atveju vienas, nes tai netikėtai išreikšė savo pasipiktinimą tam grožio darbu. Laisle todel ir jūsų protesto netalpinti, nes ir vietos dabar mūsų labai trūksta.

p. A. Slavin. Ačiū, suausdome, bet turit prisijauti savo antraš.

p. P. Šopis. Ačiū, kad patėjimui. Kitam numerį apie tai paminsim.

p. A. J. Dorrisville. Beveik apie viską buvo tilpe praėjusio "Liet." numerio. Kas buvo naujo, panaudome.

p. Brooklyniečiai. Paminėdami patį faktą, viską kita suvaling. Mes tai niekuom neparemti spėjimais.

p. Mylinčiai Tautai. Tamistas raktelis nėra nutarimas, kadangi neturi draugijos patvirtinimo, bet paprasta korespondencija, kokiame formoje mes jį ir talpiname.

p. Vincui špukui. Peržiūrėsime.

Apgarsinimai.

SURUGĖS MAISTAS.

Labai nemaloni aplinkybė yra maisto išėrimas. Tai reikš, kad jūsų skilyje yra surugusio maisto, kuris turi būti išvalytas kaip galima greičiau, idant išvengus svarbio susirgimo. Geriausi vaistai tokiuose atsitikimuose yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras, gerai žinomas vaistas nuo skilvio ir vidurių susirgimo. Visokiose panašiose negalėse svarbiausiu dalyku yra išvalyti kūną, jo nesusiulpinant. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras visuomet pilnai išvalys ir tuom pačiu laiku sustiprins kūną. Jisai yra labai geras, netekus apetito, silpnume, užkietėjime, nerviskume, ligose iš priežasties netyro kraujo, silpno suėjimo ir daugelyje moteriškų ligų. Aptiekose, Jos. Triner, Manufacturing Chemist, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Greitai palengvinimui skaudėjimų raumenyse ir sunariuose nėra nieko geresnio už Trinerio Linimentą. Jūsų aptiekininkas jums jį užsakys.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

LINKSMAS VAKARAS.

Parengtas Lietuvių Progresyviškos Paešpos Draugystės, subotės, spalio (Oct.) 25 d., 1913 m., Casino svet., 44-447 W. 12th st. Sveikinimo priėmimo 6 toje val. vak. Vakaras pradedas 7 val. įžanga porai 25c. Pavie-

simi vyrai 25c, pavienel moterel ar merginai 10c.

Puiki muzika grajus lietuviškus ir amerikoniškus gimus. Dainuog "Pietūs" choras. Jis monologas ir deklamacijų; falpodi lektėjai ir krasa. Dvi daugiausia atvėręjį savislo meringos laimės puiklas dovanas. Bus zaislų.

Tai yra pirmas Lietuvių Progresyviškos Draugystės vakaras. Todėl bus surengtas kaip galima geriau. Visus užkviečia KOMITETAS.

ZIRGAUKIO PASK. IR BUD. DR. JA.

Jau gyvuoja 3 metal ir turi kapitalo suvirš 12,000.00.

Tai gi, lietuvių, kurie norit sučėdyti pinigų mokėdami tik po mažą sumą, prisirašykite prie šios draugijos. Dr. ja laiko savo ausirinkimus kas sere-

dos vakarą apie 8 val. vak. L. Aduko svet., 3301 Auburn ave., kortė 33-šios gat. Tai gi kita Dr. ja skolina pinigų ant namų už priemamą procentą.

Nauda 15-ta serija atsidarys spalį 15 d. Kurie norite atsidaryti atsilankykite po viršimėtu antrašu.

DIDELIS ISKILMINGAS BALIUS

parengtas Jaunų Lietuvių Lavinimosi Klubu ned., spalio 26 d., 1913 m. Klubo ned., spalio 26 d., 1913 m. Klubo ned., spalio 26 d., 1913 m. Klubo ned., spalio 26 d., 1913 m.

Freihelt Turner svet., 3417 S. Halsted st. Pradžia 5 val. po pietų. Tikietas 25c, porai, širdingai kviečiame visus atsilankyti. Bus visokių žaislų, ir kiekvienas galės gražiai ir smagiai pasilinksminėti. Tai bus vienas gražiausių balių. Grajus graži namie, Meltingai pataršiusime atsilankiusiems svečiams. Nepamirškite šio balius. Užkviečia KOMITETAS.

DIDELIS PUKIUS BALIUS!

parengtas Simono Daukanto Jaunom. Teat. Klubu, atsilbus nedėlioje spalio, (Oct.) 26 d. 1913 m., South Side Turner svet., 3143-47 So. State st.

Balius prasidės 5 val. vakare. Įžanga 50c., prie durų svetainės.

Iš kalbo perkant tikėtus, galima gauti po 25c. sekandose vietose; pas kalbą narius, Miko Tannevicius Banko, 670 W. 18 st., A. Olszewskio Banko, 3252 S. Halsted st., J. M. Tannevicius Banko, 3249-53 So.

Morgan st., ant West Sidės pas Miką Paltoni, krautuvej 2323 So. Leavitt st.

Nepareikšite šios progos, nes kitos tokios šį metą nebus. Balius bus padalintas įvairiais skaisais, spalvotu aniegu (snow ball) ir kitokiomis žaislėmis pagal publikos norą. Pusė pino nuo vakaro yra skiriama įrengimui Viešo Knygyno pietvakarinėje dalyje miesto ant Union ir 18-tos gatvių; taigi Tamista savo atsilankymu šį vakarą prisidės prie taip prakilnaus darbo įsteigimo Viešo Knygyno. Visus kviečiame atsilankyti, Simono Daukanto J. T. Klubas.

Dran. tiškų Ratelio Prie VIII Rajono L. S. S. A. Vakaras.

Nedėlioje, spalio (Oct.) 26 d., 1913, Hull House svetainėje, kampa Halsted ir Polk gatvių, Chicago, Ill.

Scenoje statoma Br. Vargšo 3 veiksmų drama "Svetimas Dievas". Pradžia 8 val. vak. Tikietai: 50c., 36c. ir 25c.

Šitas veikalas yra tik kas išėjus iš spaudos. Jisai, perstatu jauno žyduko perėjimą į katalikų tikėjimą ir kaimiečių įėjimą ant žydu.

Ir viskas tas dedasi dėl "Svetimo Dievo".

Užbaigiant vakarą, padalinos Chicago Lietuvos Socialistų Vyrų Choras. Kviečia KOMITETAS.

PROGRAMAS

Dienoje apvalkčiojimo šventinimo Kampinio Akmens parapijos Švento Jono Kryžiaus.

Nedėlioje, spalio (Oct.) 26 d., 1913 Pradžia 8 val. vak. Tikietai: 50c., 36c. ir 25c.

Šitas veikalas yra tik kas išėjus iš spaudos. Jisai, perstatu jauno žyduko perėjimą į katalikų tikėjimą ir kaimiečių įėjimą ant žydu.

Ir viskas tas dedasi dėl "Svetimo Dievo".

Užbaigiant vakarą, padalinos Chicago Lietuvos Socialistų Vyrų Choras. Kviečia KOMITETAS.

MARSĀVIMAS.

1. Joseph J. Elias, parapijos pirmas, General Maršalka.

Jonas Viskontas, pagelbininkas, General Maršalka.

Stanislovas Anušauskis, pagelbininkas, General Maršalka.

Pirma Divizija

2. Lietuviškas Benas "Lietuva."

3. Gvardija Didžiojo Kunigaikščio Vytauto No. 1.

4. Lietuviškas Didžiojo Kunigaikščio Vytauto No. 1.

5. Lietuviškas Didžiojo Kunigaikščio Algirdo No. 1.

6. Gvardija Karal. Mindaugo No. 1.

7. Gvardija Apveizdos Dievo No. 1.

8. Lietuviškas Teatrališkas Klubas "Lietuva."

Antra Divizija.

9. Lietuviškas Benas nuo Town of Lake.

10. Draugystė Švento Vincento Farreuso.

11. Draugystė Švento Stanislovo, V. ir K.

12. Draugystė Švento Kryžiaus.

13. Draugystė Švento Antano iš Padvos.

14. Draugystė Švento Juozapo SS.

15. Draugystė Švento Petro ir Povilo.

16. Draugystė Švento Kazimiero Karaliki.

Trečia Divizija.

17. Lietuviškas Benas nuo 18-tos gatvės.

18. Draugystė Švento Petro ir Povilo.

19. Draugystė Švento Antano iš Padvos.

20. Draugystė Švento Jono Evangelisto.

Visi maršalkos, kareiviai, gvardijos, ir nariai draugysčių, esate prašomi sustoti j savo vietas laiku, maršuoti tikrai, ir daboti eiti.

Su pagarba visiems.

Kun. Alex. Skrypkos, kleb. Joseph J. Elias, Parap. Pirm. John Viscont, Pirm. pagelb. Stan. Anušauskis, Pirm. pag.

PIRMU KARTU SCENOJE!!!

Lietuvių Jaunimo Ratelis stato scenoje puikla triveiksmę dramą "VAGILIAI".

Prasidės J. J. Zolp

Nedėlioje, Spalio 26 d., 1913 m. Sv. Jurgio parap. svet., 22ras pl. ir Auburn ave. Pradžia 7 val. vakare. Vaidinimui pasibaigus, bus Balius.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Čosnos, iš Laukavos parap., Amerikų pav., Kauno gub., 15 m. Raseinų. Buvo kelis metus Chicagoje. Kas žino apie jį, meldžiu pranešti šiom antrašu:

Aleksandras Česna, P. O. Box 616, Westville, Ill.

Pajieškau savo tikro dėdės Tamošiaus Naruševičiaus. Girdėjau, buk rugėję mēn. atvykęs Amerikon. Turu svarbų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Mr. Francisus Naruševičius, 49 James st., Flushing, N. Y.

Pajieškau savo pusėsėdės Barboros Rudinskaitės, iš Laukmiškių sod., Alizavos parap., Vilkmergės pav., Kauno gub. Girdėjau, atvažiav. Amerikon. Turu svarbų reikalą. Jos paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Romald Vainauskas, 101 Oak st., Lawrence, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Nikodemo Kazimiero Vainpaso, iš Naikraučio kaimo, Radvilionių parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Apie 20 metų, kaip Amerikoje. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti antrašu:

Justinas Motiejunas, 2145 W. 24th st., Chicago, Ill.

Pajieškau Kalnašo Jono, iš Slabados kaimo, Antanavo gm., Mariampolės pav., Suvalkų gub., ir pusbrolio Segenaukų Petro, Juozo ir Baltrano, paeina iš Suvalkų gub. Girdėjau, gyvena apie Waterbury, Meldžiu atsišaukti adresu:

Kas. Pašarkas, 1539 Hamilton av., Cleveland, Ohio.

Pajieškau pusėsėdės Stopunės Želtingaitės, iš Pasvalio miesto; Mortos Bositis, iš Raseinų pav. Jurburko parap., Kozdėnių kaimo; Petro ir Vinco Pazemuko, iš Norikų kaimo, Vaskių parap.; Kazimiero Astrauko, Emeliko ir Kazimiero Lapėnų, ir Antano T. Gudo. Visi Teterinų kaimo, Pasvalos parap., meldžiu atsišaukti šio adresu:

M. Martin Gumtavič, P. O. Box 382, Manchester, Conn.

Pajieškau savo vyrą Petrą Šadį, kuris prieš 7 mėnesius paliko mane su 10 mėnesių mergaitę. Jisai yra 24 met; amž., 5 pėdų, 8 colių augščio, plaukai tamsiai-geltoni, apskritaus veido, raudonos, be usų, tankios kalbos. Jeigu kas tokį žmogų pažista, meldžiu pranešti adresu:

Anna Šadis, 3416 Wallace st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Laurino Bardausko, iš Padarnikų kaimo, Laukavos parap., Raseinų pav., Kauno gub. 20 metų, kaip Amerikoje. Metal atgal gyventi West Frankfort, Ill. Turu labai svarbų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Miss Agota Wasilaukaitė, P. O. Box 527, Harrisburg, Ill.

Pajieškau Antano Indrikaičio, paleinčio iš Skirsnemūnės parap., Kauno pav., kuris pas mane gyvena, vadina save Antanu Navicku. Jisai yra apie 6 pėdų aukščio, turi apie 43 ar 45 metų, moteris, usai nemaži, geltoni, mėlynos akys, dulsiai kalba, angliškai menkai moka, kalbėdamas visada turi akis žemyn nuleidęs, lyg nusilpnęs. Jis, neužmėgęs manęs už gyvenimą, 7 spalio 1913 m. slapta prasišalino nuo manęs. Tuom pačiu laiku patyriau, kad man prazuvo 40 dol. pinigais, vyriškas laikrodėlis \$9.00 vertės, moteriškas laikrodėlis ir lenčiugėlis \$33.00 vertės ir britva \$2.50; viso ant \$84.50. Po liečia jo lieško. Skiriu dovanų \$5.00 tam, kuris nurodys, kur jis dabar randasi.

Stanislavas Gelaičius, 3305 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pajieškau Mateušo Yurksaus, paeina iš Kauno gub. Minėtoji ypatai turi apie 6 pėdas aukščio, geltonai plaukais, biski pilkas, prisikindai dandis nukirmiję, sveria apie 185-9 svarus, plačią pečių. Yra avarus reikalas. Kas praneš jo antrašą, gaus \$100 dovanų (nagrados). Atsišaukite antrašu:

Antonina Plasnis, 1252 Jefferson st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugus Joną ir Amilę, su kuriais susipažinau, važiuodamas Amerikon. ant garlaivio Frankone. Pasinėmėme Bostone, rugpjūčio 27 d. Meldžiu ateti arba atsiliepti adresu:

Petras Jonickas, 644 W. 18th st., Chicago, Ill.

Pajieškau Karolio Urbano, iš Klebonų kaimo, Miskinčių parap., Šiaulių pav., Gyveno So. Boston, Mass. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Petras Janauskis, 266 Beach st., Indiana Harbor, Ind.

Pajieškau savo vyrą Antano Genio, Suvalkų gub., Mariampolės pav. Alekso gm., Gaižėnų kaimo. Apie 13 metų Amerikoje. Manoma, kad dabar yra Chicagoje. Kas prisijau teisingą adresą, tam duosiu dovanų \$5.00. Atsišaukti antrašu:

Agota Genienė, 789 Bank st., Waterbury, Conn.

PAGELBEKITE RASTI.

Agota Petronienė, lietuviė moteris su dviem kūdikiais, Michalina ir Zolė, važiuojau pas savo vyrą Mykolą Petroką, gyvenantį Detroit, Mich. yra užalkytas imigracijos valdžios Quebeco, Kanadoje; nes, ačiū blogai parasytam antrašu, kurį moteris padavė, jos vyras negali būti rastas.

Visos imigracijos ofiso Detroito pastangos atrasti vyrą likosi be naudos. Šio laikraščio skaitytojai Detroito yra kviečiami pagelbėti rasti Mykolą Petroką ir jo šeima. Pateikiu, išskyt atsiliepti j J. S. Immigration Office, Quebec, P. Q., Canada, Šeimyna bus sugrąžinta Rusijon, jeigu vyras negalės būti rastas.

Reikalavimai.

Reikalaujama: — krautių ir "fliserių" ant moterių kostumerišku drapanų. Darbas geras ir nuolatinis, su geru užmokesčiu. Atsišaukti antrašu: Paul Straus & Co., 2723 W. Madison st., Chicago, Ill.

Reikalingas: — moterių arba vyrų drapanų kriaunius, turi turėti \$500.00 iki \$500.00 pinigų, vedes arba nevedes, turi būti geros šimtinės ir norintis didelio uždarbio; tokiam turime labai gerą propoziciją. Adresuok lietuviškai: Manager, Room 25, 154 W. Randolph st., Chicago, Ill.

Reikalaujama: — agentu, parduoti milteluose koncentruojamą alų ir skys-tinę ištranktą esenčiją dėl Jų degt. degtinės už \$1.00, pasiūstą jūsų kiekvienas namie gali padaryti 4 kvadrato gero alaus ir viena kvadrato degtinės už \$1.00, pasiūstą jūsų kalboje per kraus antrašu:

J. J. Lacons, 4739 So. Elizabeth st., Chicago, Ill.

Reikalaujama: — 2 angštų pulkus mūrinis namas su salūnu, arti 47-er ir Western ave. Ant pirmo augšto salūnas, ant antro augšto 6 rūmų pagyvenimas. Namai puikiai įrengtas, gazu ir elektrika apviestas, su maudykle ir visais reikalingais įtaisymais. Atsišaukite j A. Olszewskio Banką.

Parduodama: — 2 lotai prie Morgan st., arti 35 st. Galima pigiai nupirkti. Meldžiu atsišaukti: Jonas Miskinis, 930 W. 35 Pl., Chicago, Ill.

Parduodama: — krautių dirbtuvė. Parduodimo priežastis: savininkas išvažiuoja į Kaliforniją. Kreipitis antrašu: 3355 So. Morgan st., Chicago.

Parduodama: — salūnas po numeriu 5502 So. Halsted st.

ANT PARDAVIMO. Parduodama 2 lotai, ant Lowe ave., arti 35 gatvės. Gatyvės išmokėtos. Kaina \$1,100.00.

3546 Lowe ave., 2 flatų medinis namas. Randos per metus \$480.00. Kaina \$1800.00.

3725 Wallace st. 2 flatų mūrinis namas. Randos per emtus \$480.00. Kaina \$3500.00.

3758 Emerald ave., kampa 38th gatvės. Storas ir 3 flatai, mūrinis namas. Randos per metus atneša \$500.00. Budininkas kauduja \$6,000.00. Dabar tik \$3,800.00. Parduosiu "cash" arba ant lengvų išlygų.

Mės parduodame namus šioje apie-linkėje, \$300 iki \$500 išpardžios. DAVID J. BURKE, 751 W. 35th St., Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO. Archer ir Kedzie Avenues

Naujas pietvakarinis pusės biznio ir apgyvenimo centras. Tiklai vienas blokas toluo nuo Crane kompanijos naujos fabrikinės vietos, turinčios 160 aktrų, kame dirbs 10,000 žmonių. Nejudinamas turtas tikrai bus dvigubos vertės kita metu. Pamatykite vietą ir pirkite iškart.

GEO. W. EULETTE, Archer & Kedzie aves.

Parduodama — kampsinis salūnas bowling alleys ir Ball pool, tarp didelių fabriku, gerai išdirbtas vieta. Kasdien uždirba \$25—\$50. Parduodu, nes esmiu vienas. Meldžiu ateti persitikrinti. Tai yra aukso lėkštelė išmintingam žmogui. Kreipitis antrašu: Albert Glod, 2601 W. 21st Place and Rockwell st., Chicago, Ill.

Parduodama: — Hotelis visai pigiai. Parduodimo priežastis: savininkas išvažiuoja į Kaliforniją. Taipogi parduodama visai pigiai konsertina. Norintieji piti, kreipkitės antrašu: Hotel, J. Z. S., 1123 W. Madison st., Chicago, Ill.

Ant pardavimo: — salūnas lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, arti lietuviškos bažnyčios. Biznis yra išdirbtas jau nuo 5 metų. Parduodama iš priežasies, kad savininkas išvažiuoja į savo šalį. Atsišaukti adresu: 1724 West 47th Street, kampa Hermitage av., Chicago, Ill.

Parduodama: — Grosernė ir buclarnė su 6 rūmų gyvenimu labai geroje lietuvių, čekų ir kitų tautų apgyventoje vietoje. Biznis per 25 metus gerai išdirbtas, gerame padėjime ir turi visas viganas: elektros fanas, registris, bankas, telefonas, geras arklis, pakinktuval, vežimas — visa kas nauja ir gerai įtaisyta. Parduodimo priežastis: draugų nesutikimas. Kreipkitės adresu: 627 W. 18th st., kampa String st., Telefonas: Canal 3739, Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO Automobilius.

Pulkus Limosinę, 7 pasidarytų automobilis, Peerless išdirbimo, visas naujai pertaisytas (overhauled), geriausioje tvarkoje, taip kaip naujas. Parduodama pigiai. Dasišnokite HALSTED GARAGE, 3222 So. Halsted St., Chicago.

Ant pardavimo: — lotų turime Chicago priemiestyje ir kitur. Norintieji pirti, atsišaukite tiesiog pas savininką: V. Rumeckas, 3551 So. Wallace st., Chicago, Ill.

PIGIAI FARMOS PARSIDUODA, 241 akras; apie 10 akrai galina umai arti, yra užsėta dobilais. 100 aktrų laputos girios, kita žvė žemė lengvai galima išdirbti. Didelis namas, graži vieta lietuviškoj kolonijoj. Laukas prieina prie gražaus ežero, 5 mylios nuo geležinkelio stoties; į žiem-vakarius nuo Birchwood, Wis. Labai gera progą norinčiam pirti farmą. Kompanija pigiau ten neparduoda, kaip 12 dolarių už akr., pavienėms žinioms atsišaukite pas savininką šiom antrašu: V. Martinaitis, 1970 Evergreen ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo: — salūnas lietuvių apgyventoje vietoje, biznis gerai per daug metų išdirbtas. Gera vieta darymui pinigų. Atsišaukti šiom antrašu: 1701 Washburne ave., kampa Paulina st., Chicago.

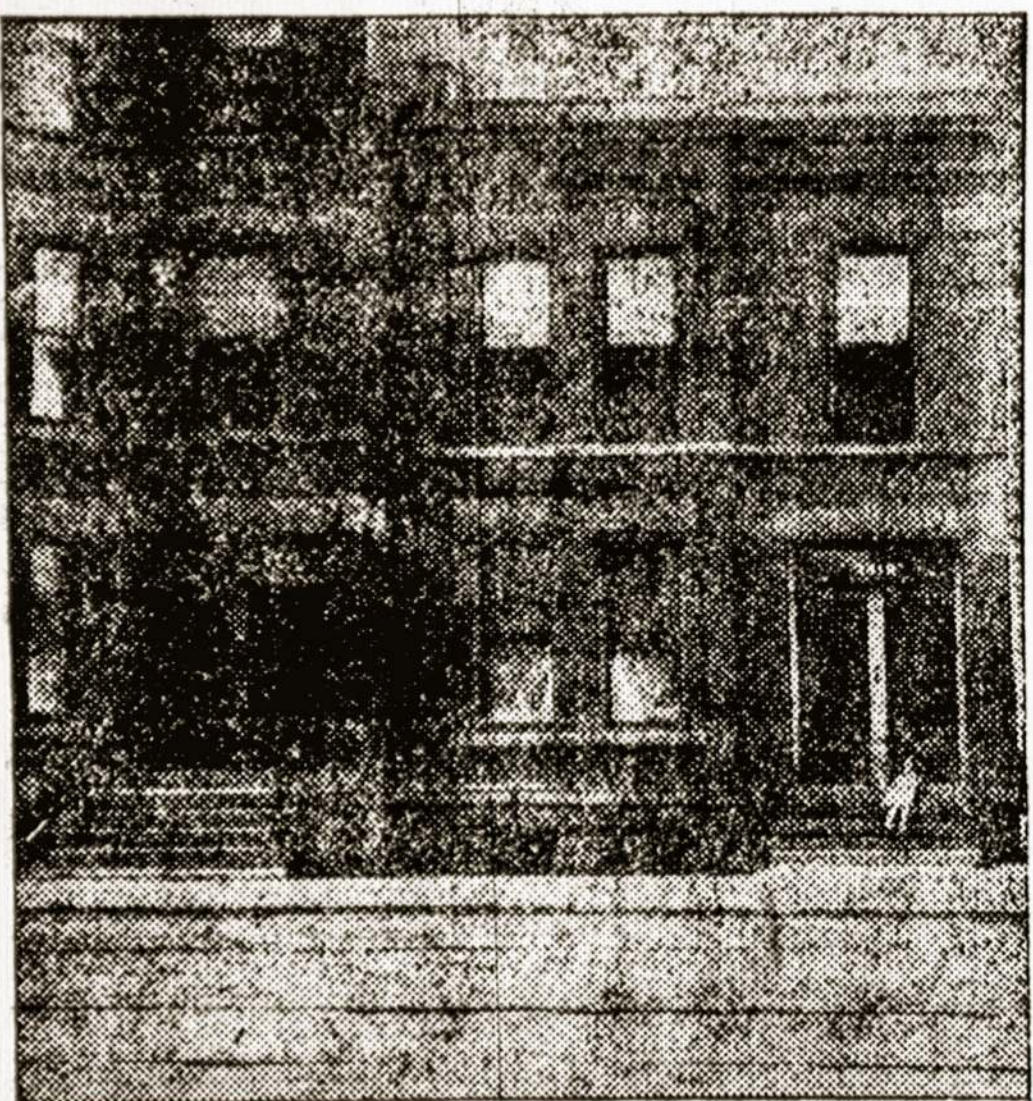
Parduodama: namas sykiu su salūnu už pusę kainos (šienos). Namai mūrinis dviejų lubų, ant dviejų lotų statytas; ant viršaus graži svetainė, o apačioje salū

Kur įdėti pinigai atneša DIDZIAUSIĄ PROCENTĄ!

P pinigai laikomi bankoje atneša 3 procentą. Į mortgageus įdėti (tai yra paskolinti) atneša 5 ir 6 procentą. O į namus įdėti atneša 10 ir 15 procentą!

Kodėl tada neperki namų ūkui, duoda tau didesnę procentą negu visi kiti pinigų investiciniai.

Mes turime pardavimui daug gerų namų, didelių ir mažų, kurie neša nuo 10 iki 15 procentų, ir parduodame juos labai lengvomis išlygomis.

1. Šis 2-jų aukštų murinis namas, ant Wallace st. arti 34-tos gat. kurio pavelsas čia, neša rendos \$500.00 per metą. Kaina \$4.200.00. Taigi jis neša 12 procentą. Įmokėk tik \$1.000.00, o reštą lengvomis mėnesinėmis išmokėsimis.
2. 2-jų aukštų medinis namas, ant Lowe ave. arti 36-tos gat. parduoda už \$1.500.00, o rendos neša \$250.00 per metą, taigi neša 16 procentą. Įmokėk tik \$500.00, o reštą ant išmokėsimų.
3. 3 kampiniai lotai prie dabar rengiamos lietuvių tautiškos bažnyčios verti \$3.500.00, parduoda už \$2.200.00. Įmokėk tik \$1.400.00, o reštą ant lengvų išmokėsimų.
4. Gerai įtaisyta duonkepė (Bakery) su namu ant Archer ave., parduoda labai pigiai.
5. Ant Halsted st., kur eina geriausias biznis ir brangiausias rendos, gali da pirkti už žemą kainą namus, nešančius nuo 10 iki 12 procentų, ir labai lengvomis išmokėsimis.

A. OLSZEWSKIO BANKOJE

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Slovak Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1178
Lietuvių advokatas, baigęs teisės mokslus Amerikoje. Veda visokių bylų, civilinių ir kriminalinių, visose teismuose (suduose).
Gy. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos
Telephone Yards 2390

RUSSIAN AMERICAN LINE
(Rusiškai Amerikoniškoji Linija).
Pier 31st street, Brooklyn, N. Y.
Laivai eina stačiai tarp Rusijos ir Amerikos, geriausiu, didžiausiu ir greičiausiu su Rusijos pašto laivais, nauji duobeltavų sriubų garlaiviai.
RUSSIA — 16,000 tonų
KURSK — 13,500 tonų
CZAR — 13,000 tonų
I ROTTERDAMĄ 9 dienas be permainų
\$31.00 — 3-čia klasa — \$23.00
\$45.00 — 2-ra klasa — \$35.00
\$65.00 — 1-ma klasa — \$75.00
IŠLAUKIA KAS ANTRA SUBATA.
Artimiausios informacijos rašyti pas:
A. E. JOHNSON & CO. General Pass Agent,
27 Broadway, NEW YORK.
arba pas vietinį autorizotą agentą

ADVOKATAS
KAZIS KRAUCUNAS
Burga o metas Skrypius Virdininku, Inapek toriam Suvienytų Valstijų Imigracijos turti viena tiesa kaip Attorney, Advocate, Precitor, Solicitor ir Counselor at Law. Veda visokių bylų (provas) visose teismuose ir departamentų aktyvose. Gavimui neturimų kreipkies į jais, įdėdami kratos senkelių ir kitų. Vėdini svarbių bylų ir politiką, priėmimą ir patikimą į visas Valstijas ir miestus pilnų patikėjimo. Adresas:
KAZIS KRAUCUNAS
ATTORNEY-AT-LAW
403 Lyon Building SEATTLE, WASH.

K. ZURAITIS
PIRMAELINIS BUFETAS
Salties alus, gėrą degtinę, kveplanti cigareta. Pirma svečias: kuosirdingiausias.
3200 SO. HALSTED ST.

Šviesa Namams.

Skaitymui, siuvimui, vaikų mokymuisi, visokiam vartojimui namie — geriausia lempa, kurią jūs galite nupirkti, yra Rayo. Jokių žerejimo, jokio mirgėjimo. Šviesa minkšta ir aiški. Jūs galite prie jos skaityti arba dirbti, nepakenkdami savo akims. Rayo yra žemos kainos lempa, bet jūs negalite gauti geresnės šviesos už by kokią kainą.

Rayo lempos apšviečia daugiau negu tris milijonus namų.

The Rayo Lamp.

Uždėgama, nejudinanti kamino arba dangšlio. Lengva išvalyti ir įdėti knatę. Neduoda šilumos. Ekonomiška. Padaryta įvairiuose stiliuose ir visokiems tikslams.

Pas Vertelgas Visur.

STANDARD OIL COMPANY
(An Indiana Corporation)

Turek Savo Namuose
Geriausią Degtinę* (arielką) jei nori būti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Daktarai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye
Kaipo Skanų, Tvirtų ir sveiką gėrymą Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikliausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Salunuose
STRAUS BROS. CO., Išdirbėjai, DEPT L. CHICAGO, ILL.
216 W. Madison St. T. PODLASKIS ir A. CHAPOKOS, Lietuvių agentai

Išgydau į 5 dienas
VARICOCELE HYDROCELE
AR TAMSTA SERGI*AR ESI SILPNAS?
Atsakyti: Išgydau į 5 dienas. Tais laisvas pasijutimas yra atviras visiems, kurie praleido didesnę sumą pinigų ant daktarų ir gydytojų bei joles naudos ir mano noru yra padoriai išmokę. Kuris buvo gydomas daktarų be joles pasekmės, kad atvartoj vienintyl būda, kuriam tikrai ant visada išgydau.

ATGAUK SAVO SVEIKATĄ
Atleik į mano ofisą ir pasitark su manim draugai. Kalbu visose kalbose. Tamsta gausi geriausia patarimą ir pasidomėsi iš mano 16 metų patyrimo kaip specialistu vyrų ligų. At tamsta parodysiu kaip būti išgydomas.

Tikrai išgydau Skilvio, Plaučių ir Inkstų nesveikumus
(Nemokėk už neįsėdymą — Neįsėdymo nemokėk)

Slaptos Vyrų Ligos
Išgydomos greitai, ant višade su pilnų elgti. Nerviška negalė, silpnumas, Prūdyta pulgija, Nuovargis, Kraujo užstojimas, Slapumo bėgimas.

Plaučiai
Dusulys, Bronchitas, Kvėpavimo ligos išgydomos višade. Vėdinti svarbių bylų ir politiką, priėmimą ir patikimą į visas Valstijas ir miestus pilnų patikėjimo. Adresas:
RODA DOVANAI
Specialistas vyrų ir moterų ligų IŠTYRIMAS DOVANAI.

DR. ZINS 183 N. CLARK ST. CHICAGO
Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 po piet.

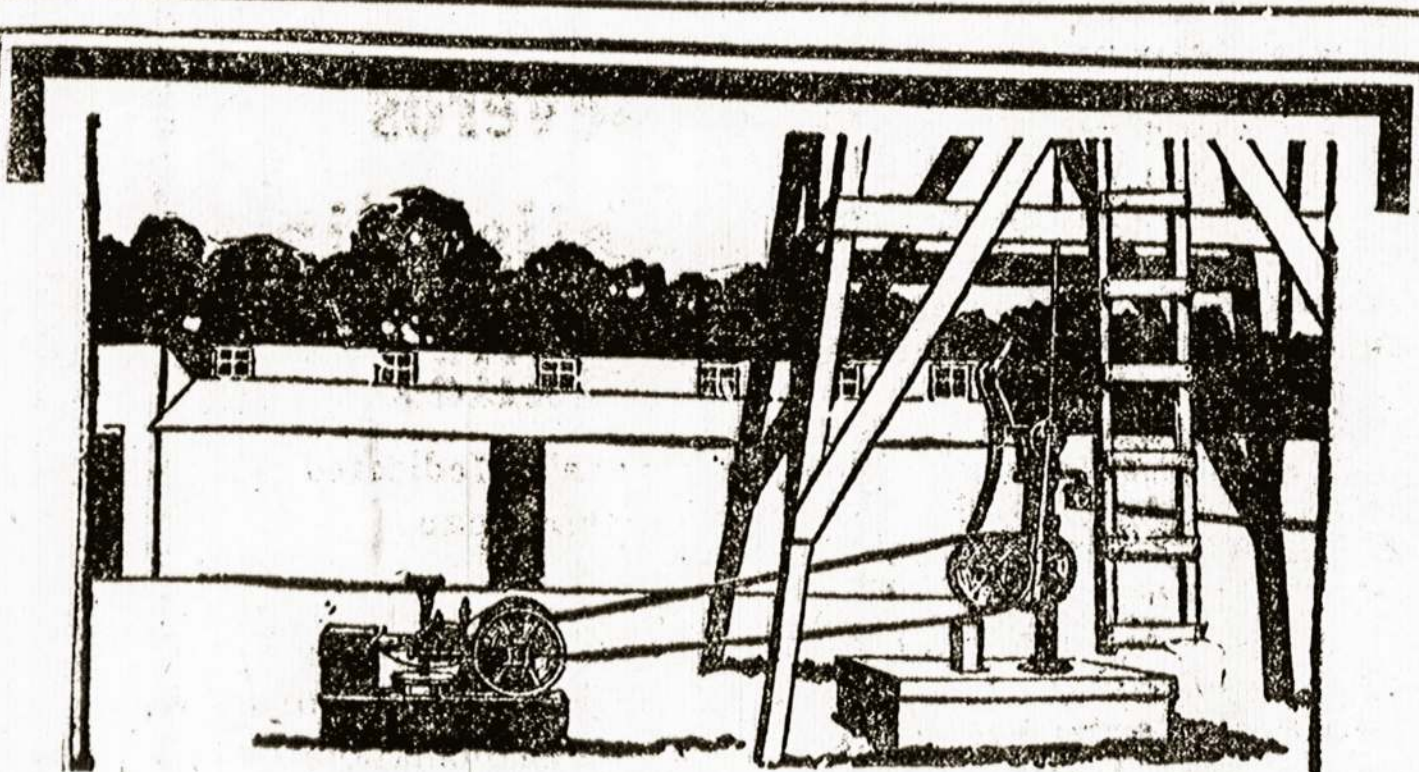
D-re Maria Dowiat-Sass
Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1208

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Valandos:
tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

Kadaisia

KADAISIA išlikusių nebuvo ukininkui išėjimo. Pareidamas nuvargęs, dienai baigiantis, su savo padvada iš lauko namon, įsita matė prieš save daugelį jį laukiančių darbų apie namą, tvartus ir kieme, darbu, kurie emė laiko ir darbo ir rodėsi niekuomet nepabaigiamais. Vandens turėjo būti pripumputa, malų pripjaustyta, įvairios mašinos turėjo būti ranka varomos. Lūdnas tai regynis — bet taip kadaisia tai buvo. Šiandien daugumoje farmų jys galite rasti smagų mažiuką, inžiną, visuomet norintį nuimti nuo savo savininko pečių našta viso šito darbo, prie kurio gali būti pritaikyta įjega.

Jelgu jūs branginate atsilis valandas ir norite išvengti to beuoties sunkaus darbo, jys privileto išyti inžiną nuo I H C inžiną, inžiną su pastovumu ir gėrą vardą. I H C yra sustatyti tiksliai atskandčiai ir tvirtai, idant pasukmingai dirbtų per metus. Ar jys norite jį plovimui, pumpavimui, aplaistymui, elektrinės šviesos įtaisymui, separatoriaus varymui, arba dirbtuvėl padidinti, arba visokių rūšių aishančių ir įjegas elkvjančių mazu darbų atlikimui ukyje, privileto turėti

I. H. C. Aliejinių ir gazinių Inžiną.

I H C inžinas išplėtoja nuo desimties iki trisdešimties užmočių daugiau negu jo apskaitlinio nuojega. Pūkus degimas daro jį ekonomišku malų sunaudojime. Jos prastumas daro jį praktiškai užtikrintu nuo trūkdesių.

I H C inžinai yra pritaityti vertikaliai, horizontaliai, pastovus, pernešami, gali būti sulaukomi, oq ir vandenį vėsinant, pritaityti plovimui, pumpavimui ir laistymui. Didumai nuo 1 iki 60 arklių įjegas. Jie varomi gazu, gazolinu, kerosinu, nafta, distilatu ir alkoholiu. I H C aliejiniai traukėjai įvairuoja didume tarp 12 iki 60 arklių įjegas.

Tegul vietinė I H C pirklys jums parodo ir paaiškina įvairius jo tikslus. Gaukite tie jo katalogus arba rašykite:

International Harvester Company of America
Chicago (Incorporated) U S A
F. A. JOZAPALIS, Aptiekorius,
3601 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 165 arba Yards 653

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Valdo kelesdešimt bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto
Isteigta 1893 metuose.

PRIMA pinigus taupinimui nuo vieno Dolerio iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokėsimų.

PERKA ir parduoda Mortgageus ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

ŠUNCIA pinigus į Lietuvą, Rosiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifortas ant visų linijų ir parupina nuo Rosijos konsulio pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rosijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokėstis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių negali šiadien atsakandai savo biznį vesti.

PADARO Dovieennastis, ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Pinigus turi tik tie kurie čėdyja, o sučėdyja tik tie kurie Bankon deda. Užčėdyk tik vieną dolierį sanvaitėje padėdamas jį Bankon ant 3 procento, tai

Per 1 metą turėsi	\$ 52.70
Per 5 metus turėsi	279.82
Per 10 metų turėsi	604.56
Per 20 metų turėsi	1418.26

Tai ką padaro vienas dolieris, o vieną dolierį sanvaitėje gali užčėdyti kiekvienas žmogus. Tik reikia pradėti. Taigi pradėkite čėdyti.

"Kurie šiton Bankon pinigus dėjo, tie šiandien perka namus, o kurie pinigus kupareliuose kavojo, tie dabar gauda vagius".

Šioje Bankoje gali pasidėti pinigus ir kitų miestelių lietuviai. Rašykite mumi, o gausite pilną informaciją.

Rašydami adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Atvažiauvius iš KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

CHICAGO LITHUANIAN HOME.
Gerbiama Chicago Dr. etėms ir v. ašems, kurie tik renga bačius, vakarus, teatrų ar kitokias pramogėles atelnančias laisla metala, apakelbiu, kad aš esu pasirėngęs į visuose atstikimuose autaišyti jums kuograzliausią muziką. Todėl, rengiant teatrų, bačius ir t. t. su muzikos dalykais, kreipkitės prie mūsų.

Taipgi pranešu, kad savo namuose duodu valkams ir suaugusiems pamokas ant smuikos ir piano.
P. V. SARPALIS,
6259 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Kiekvienas gali išmukti banberystę trumpu laikų ir galite padaryti pinigą kol mokinitės. Rašykite, klausdami informaciją, Nosakof's Barber College, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa.

GERIAUSIA LIETUVIŠKA APIEKA.
F. A. Jozapalis, aptiekorius ir savininkas, savo aptiekoje užlaiko visokių vaistų ir išplėdo visokius receptus. Taipgi mano aptiekoje galima gauti visus lietuviškus daktarus; po draug ir angliskus. Mano aptiekoje suteikiama geriausia patarimai ir kas ko reikalauja. Laiškas tik tiems atsakom, kurie prisiunčia už 2c. slampa.

F. A. JOZAPALIS, Aptiekorius,
3601 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 165 arba Yards 653

Seniausia Lietuvių uželga pas

JUOZUPA RIDIKĄ

Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepenčius cigarus ir Gražią Naują Svetainę susirinkimams, vestuvėms, balams ir t. t. Širdingas priėmimas ir broliška roda kiekvienam
3253 Illinois St., Kerte 38rd

K. J. FILLIPOVICIUS IR J. P. JOVAISAS

pardavėjai namų, lotų ir farmų už labai žemas kainas (prieš) turi didžiausią pasirinkimą; apsaugo nuo ugnies namus, kitus ir formitus geriausiose kompanijose; pantiems properties išdirva visokias reikalingas popieras; peržiuri abstraktus ir parupina paskolas, mortgageus; parduoda lotus visose dalyse miesto Chicago nuo \$500.00 ir augliau, o taipgi apsaugoja žmonių grvadi pasilpa ir gos ir nelaimės atstikimuose. Reikalinga agentai Chicago, Waukegan, Chicago Heights ir West Pullman. Norintis tokio darbo, teikiantis atsiskaityti ypatingai paskirtose valandose. Vyrams, mokantiems rašyti, gėrą uždarbiu, pirkėis properties, o jysų uždarbiu ir trumpa laika dvigubai pasididim. Taipgi turime pardavimui biznį ir bėnėvų namų, kaip: salūnus, buterius su nupais ar be namų dūkliai apgyventose lietuviškos kolonijose. Reikalaujantie atsiskaityti žemiau parduotų antrašt:

858 W. 33rd st., Chicago, Ill., ofiso val: nuo 8 iki 10 1/2 ryto, ir nuo 4 iki 9 vakaro. Telefonas Drovers 229.

Gaunama "Lietuvos" Knygyne: "VAIVORYKSTĖ"

Literatūros ir dailės laikraštis. Išėina kas 3 mėnesiai iš Vilniaus. "Vaivorykštė" telpa apysakos, novelės, dramos, eilės — kaip originalės, taip geresniųjų svetimų literatūrų raštų vertimai. Pirmoji knyga 1913 m., pusl. 208 Kaina \$1.00. Pinigus siunčiant adresu: A. OLSZEWSKI, 3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVIŠKA BANKA

Town of Lake Savings Bank

Joseph J. Elias, Savininkas

4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Primame pinigus į Banką užčėdymui nuo vieno dolerio ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svietim žemi pinigus mai noma, perkame ir parduodame. Parduodame šifortas ant visų linijų ir krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atstikimuose ir reikatuose ypatingai ir per laiškus. Tik kreipkitės vėriminu antrašt.

